

ಸಂಪುಟ ೨೨

ನಾರ್ಚ್ ೧೯೬೦

ಸಂಚಿಕೆ ೧೨

ಕುಹಕಿಡಿಗಳು

ಶ್ರೀಯುತ ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರಿಗೆ ದೇಶಾಂತರದಲ್ಲಿ, ನಂತರ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆತಿದೆ.

—ಶ್ರೀಯುತರ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಬರಹಗಾರ ಬಳಗದವರು ಎಂದು ಜ್ಞಾಪಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಹೆಬ್ಬ ಗುಬ್ಬಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಜೆಯಾದರೆ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಗುಂಯ್ ಗುಂಯ್ ಅಂತ ಗುರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡಲು ಶುರುಮಾಡುತ್ತಾರಂತೆ.

—ಹೆಬ್ಬ ಗುಬ್ಬಾಲೆಯಲ್ಲಿ “ಬಾನ್ ಉಲಿ” ಇನ್ನೂ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಕಾರಣವಿರಬಹುದೇನೋ!

* * * *

ಧರ್ಮ ಪ್ರಕಾಶ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಯವರು ಬ ಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಚೇನಾಕಾಯಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟವನ್ನು ಆಡಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ.

—ಅವರು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಆಗದೇ ಇರುವುದು ಸೋಜಿಗವೇ ಸರಿ!

* * * *

“ಮಾವನ ಸಹಿತ ರಾಕೆಟ್”ನ್ನು ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಹಾರಿಸುತ್ತಾರಂತೆ.

(ಪತ್ರಿಕಾ ಸುದ್ದಿ)

—ಅಮೆರಿಕನ್ನರು ಅತ್ತಿಮ್ಮಂದಿರನ್ನು ರಾಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಳಿಸಬಹುದು ಎಂದಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ನಮ್ಮಂತೆ ಅಲ್ಲೂ ಮಾವಂದಿರ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ?

* * * * *
ಇನ್ನೂಯೆನ್ನಾ ರೋಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಔನ್ನು ಬ್ರಾಂದಿಯನ್ನು ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕುಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. (ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸುದ್ದಿ)

ಇನ್ನೂಯೆನ್ನಾ ರೋಗವು ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಹರಡಿದೆ.
(ಅದೇ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮಾರನೆಯ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ)

—ಮತ್ತೆ ! ರೋಗ ಹರಡದೇ ಇರುತ್ತೈ? ಆ ಔಷಧಿ ಆಶಿತೋರಿಸಿದರೆ.

* * * * *
“ಪೋಲೀಸರ ವಾರ”ವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಿತಂತೆ.

—ಒಂದು ವಾರ ರಸ್ತೆ ಆಕಸ್ಮಿಕಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದವು.

* * * * *
ಈ ಸಂಚಿಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಸೋರೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಕೂಡ ಹೊರಬಿದ್ದಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಹಾರವಾಗಬಹುದು.

* * * * *
ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಸ್ಕಾಟ್‌ಲೆಂಡ್ ಕೂಡ ಭಾರತಕ್ಕೆ ನೆರವು ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಿದೆಯಂತೆ.

—ಆದರೆ ಅವರು ಕೊಡುವ ಸಹಾಯವನ್ನು ಭಾರತ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲ!

* * * * *
ಮುಗ್ಗಿದ ಕಡಲೆಕಾಯಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಆ ಹೋಟಲಿನಲ್ಲಿ ಎಂದೊಬ್ಬರು ಟೀಕಿಸಿದಾಗ, ನೆಗ್ಗಿದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲೇ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತೇವಲ್ಲ! ತಿಳಿಯುಲ್ಲವೆ ಎಂದನಂತೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಮಾಣಿ!

* * * * *
ಮಂಜು ನಾಥನನ್ನು ಮಂಜೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರಂತೆ.

—ಬಲು ಶಖೆ ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲಿ!

* * * * *
ವಾರಕ್ಕೆರಡು ದಿನ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಮೈಗೆ ಒಳ್ಳೆದು ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರೊಬ್ಬರು ಸಲಹೆ ಇತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ.

—ಸಾಸ! ಅವರ ಹೆಂಡತೀನೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು!

ಇದು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಪ್ರಯುಕ್ತ ರಂಗಜ್ಜಿ ಯಾತ್ರಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಮಲಗೋವಾಗ ಕತೆ ಹೇಳುಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಮೊಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಅಮ್ಮನನ್ನೇ ಪುಸಲಾಯಿಸಿದಳು ಜಾಣೆ ಮೊಮ್ಮಗಳು “ಅಮ್ಮಾ ಅಮ್ಮಾ ಅಡುಗೂಲಜ್ಜಿ ಕತೆ ಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಂದಾದೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂದೇ ಶುರುವಾಗುತ್ತೇ” ಎಂದು. ಅಮ್ಮ ಗಡಿಯಾರ ನೋಡಿದಳು. ರಾತ್ರಿ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೂ ಊಟವಾ ಗಿತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಜಮಾನರ ಊಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಮನೆಯಾಕೆ ಊಟ ಮಾಡ್ತಾರೆಯೇ? ಆಮೇಲೆ ಮಗುವಿಗೆ ಹೇಳಿದಳಂತೆ. “ಇಲ್ಲ! ಕಂದಾ. ಕೆಲವು ಅಡುಗೂಲಜ್ಜಿ ಕತೆಗಳು ಒಂದಾದೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಶುರುವಾಗುತ್ತೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಾಹೇಬರು ಕಚೇರೀಲೇ ಇಷ್ಟುಹೊತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕೊಳೆಹಾಕಿ ದರು ಅಂತ ಶುರುವಾಗುತ್ತೆ. ಮತ್ತೂ ಕೆಲವು ಸರ್ಕೀಟ್ ಹೋಗಬೇಕು ಅಂತ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತೆ” ಎಂದು.

* * * *

ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದ ಸೀನು ದೆಲ್ಲಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಹುಟ್ಟೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಒಂದು ವಾರ ರಜಾವನ್ನೂ ತನ್ನ ಹುಟ್ಟೂರಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಏನೋ ಹಳೆಯ ‘ವಾಂಛಲ್ಯ’.

ಊರಿನ ಪುರೋಹಿತರು ಸೀನೂ ಮನೆಯ ಪುರೋಹಿತರೂ ಹೌದು. ಆಂಜ ನೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪೂಜಾರಿಗಳೂ ಅವರೇ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರೂ ಅವರೇ. ಕೇರಿಯ ಭಜನೆಮಂದಿರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳೂ ಅವರೇನೇ !

ಊರಿಗೆ ಸೀನು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಅಂತ ತಿಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವನ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದರು. “ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಾಪ್ಪ ! ಸಂಜೀವಿನಿ ಸೇವಿ ಮಾಡಿಸಪ್ಪ ! ನೀನು ಓದಿದ ಶಾಲೆಗೆ ಬಾಪ್ಪ ! ಹುಡುಗರಿಗೆಲ್ಲಾ ಎರಡು ಬುದ್ಧಿ ಮಾತು ಹೇಳಪ್ಪಾ ! ಗುರುವಾರ ಭಜನೆ ಇದೆಯಪ್ಪ. ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಬೇಕಪ್ಪಾ” ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ರಜಾಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಸೀನುವಿಗೆ ಇವೊಂದೂ ಬೇಕಿತ್ತಿಲ್ಲ. ದೆಹಲಿಯ ಕಚೇರಿ ಕೆಲಸ ಸಾಕುಮಾಡಿತ್ತು. ಮನೆ ವಿಚಾರ ಗುಟ್ಟುಗಿರಬೇಕಾದದ್ದು. ಪುರೋಹಿತರ ಕಾಟ ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದ. ಕಡೆಗೊಂದು ಅಸ್ತ್ರ ತಯಾರಿಸಿದ.

ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ. ಪುರೋಹಿತರು ಮಾರನೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದಾಗ ಸೀನು ಹೇಳಿದ. “ಪಂಡಿತರೇ! ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ತಪ್ಪುಗಳಿಂದ ನೀವು ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ?” ಎಂದು. “ಎಲ್ಲಾರೂ ಉಂಟೇನಯ್ಯ! ಹಾಗೇನಾದರೂ ಮಾಡ್ತೀ ನೆಯ್ಯೇ?” ಎಂದು ಪಂಡಿತರು ಗಹಗಹಿಸಿದರು.

“ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದಾಗ ನಿಮಗೆ ಬಂದ ದಕ್ಷಿಣೆ ಹಣ ಚಿಲ್ಲರೆ ವರಮಾನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕೊಡಿ? ಎಂದ ಸೀನು.

ತದನಂತರ ಸುಖವಾದ ಐದು ರಜಾದಿನಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದನಂತೆ.

* * * *

ಕುಮಾರ ಕಂಠೀರವನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದಿತ್ತು. “ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ಕಾರ್ಡ್” ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಗುಳಪಾವಟಿ ತಿಂದು, ಚಕ್ಕುಲಿ ಮುಕ್ಕೆ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದಿದ್ದ. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಾಚಾರ್ಯ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಮಗನ ಮುಖ ವನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಗೆಲುವಾಗಿದ್ದ ಎಳೆಮುಖ. “ಮಗೂ! ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಲಿತಾಂಶ ಬಂತೇನವ್ವಾ” ಎಂದರು. “ಹ್ಲೂ” ಅಂದ ಕುಮಾರ ಕಂಠೀರವ.“ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಕಾರ್ಡ್ ಕೊಟ್ಟರೇನಪ್ಪ, ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿ ತೆಗೊಂಡು ಬಾ ” ಎಂದರು.

ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ಕಾರ್ಡ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ತಾಯಿ ತಿಂಡಿ ತಟ್ಟೆ ತಂದು ಯಜಮಾನ ರೆದುರಿಗೆ ಇರಿಸಿದಳು.

ಕುಮಾರ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ಕಾರ್ಡ್ ಕೊಟ್ಟ. ಆಚಾರ್ಯ ನೋಡಿದರು. ಮೂರು ಸಬ್ಜೆಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಶತಾಂಶ ಇಷ್ಟತ್ತು ನಂಬರು ಬಂದಿತ್ತು. ಎರಡರಲ್ಲಿ ಶತಾಂಶ ಹನ್ನೆರಡಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿತ್ತು. ಇನ್ನೆರಡರಲ್ಲಿ ‘ಶೂನ್ಯ’ ಬರೆದಿತ್ತು. ಹಾಜರಾತಿ ಮಾತ್ರ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು. ನಡತೆ ಚೆನ್ನು ಎಂದು ಟೀಕೆಯಿತ್ತು.

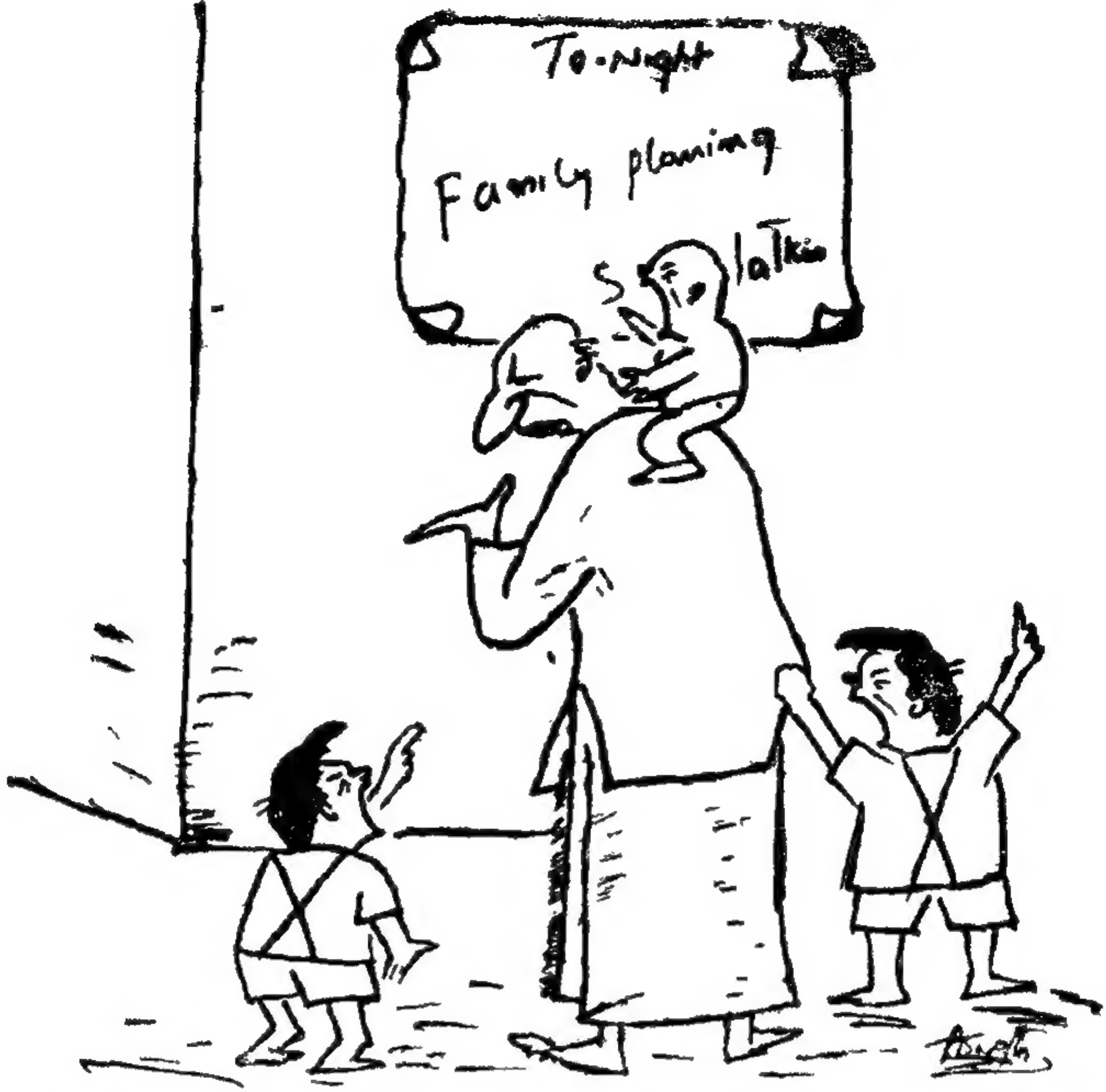
“ಲೇ! ಅಂದರು ಆಚಾರ್ಯ! ನಿನ್ನೇ ಹೋತುಕೊಂಡಿದಾನೆ ಕಣೆ ನಿನ್ನ ಕುಮಾರ ಕಂಠೀರವ” ಎಂದರು ಜುಗುಪ್ಸೆಯಿಂದ. ಜುಗುಪ್ಸೆಯಿಂದಂಟಾದ ತೀಟೆಯನ್ನು ಯಾರ ಮೇಲಾದರೂ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕೆ. (ಆಕೆ ಏನಾ ದರೂ ಮಾರುತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜಗಳವಾಡಬಹುದು ಎಂದಿರಬೇಕು ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿ).

“ಹ್ಲೂ ಅಂದ್ರೆ” ಎಂದು ಆಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಳು.

“ಒಪ್ಪಿಕೊತೀಯೇನೆ! ಈಗಲಾದರೂ ಅಷ್ಟಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಬಂತೇನೇ” ಎಂದರು ಆಚಾರ್ಯ “ಹ್ಲೂ ಅಂದ್ರೆ. ಬುದ್ಧಿ ಇದ್ದೋಳಾಗಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಯಾಕೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊತಾ ಇದ್ದೆ ಅಂದ್ರೆ! ಈಗ ತಿಳಿಯಿತು ಅಂದ್ರೆ” ಎಂದಳು ಆಕೆ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ

ಆಚಾರ್ಯ ಕೋಪವೆಲ್ಲಾ ಗುಳಪಾವಟಿ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು.

ಅದು ನೀವು ನೋಡದಲ್ಲ ಕಡೂ, ಸುಮ್ಮ ಬಡ್ಕೊಬೇಡಿ, ನಾವು ನೋಡೋದು

ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದ್ದ ಹೊರತು ಯಾರೂ ಔತಣಕ್ಕೆ ಕರೆಯೋದೇ ಇಲ್ಲ
ಅಲ್ಲವೇ?

* * * *

ಸುಖೀ ರಾಜ್ಯ ಸುಖೀರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಜನನಾಯಕರೆಲ್ಲಾ ಬೊಬ್ಬೆ
ಇಡುತ್ತಾರಲ್ಲಾ ಸುಖೀ ರಾಜ್ಯ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ಲೇಖಕರೊಬ್ಬರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ.

—ಹಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಿದ್ದುಹೋದಮೇಲೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕೋಡುಬಳೆಗಳನ್ನು
ಪುಕಟ್ಟು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡೋ ರಾಜ್ಯ ಎಂದೆನ್ನಬಹುದು.

* * * *

ಅಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸಾರವೇನಲ್ಲ ಅವರದು ಮೂವರು ನಗುಸರಸಿಗಳು
ಇಬ್ಬರು ಮದುವೆಯಾದವರು ಅಷ್ಟೇ!

ದಫೆದಾರ್ ದೇರಣ್ಣನವರು

ರಾಗಿ ಬೀಸುವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ

ಉದಯ ರವಿಯು ತನ್ನ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಕೆರಣಗಳನ್ನು ಶೀತಳ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರಿಸಿ, ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿನ ದಾಳಿಂಬೆ ಮರದ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೂರಿ, ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತ ದೇರಣ್ಣನವರ ಬಲಗಾಲ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಶೋಭಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದ. ಚಪ್ಪಲಿಯ ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ಕಿಬ್ಬದಿಯ ಕೀಲಿಗೆ ಇಟ್ಟು, ನಾಲ್ಕು ಕಾಲು ಸೇರಿನ ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಬಡಿದಾಗ ಪಡುವ ಯಾತನೆಯನ್ನೂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದರು ತಮ್ಮ ಮುಖದಲ್ಲಿ ದಫೆದಾರ್ ದೇರಣ್ಣನವರು.

ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಯಾತನೆಯೇ? ಸೌ|| ಸಾವಂತ್ರಿ ತಾರೂರಿಗೆ ಹೋದವಳು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ, ಮೊದಲಿನಂತೆ ಮಗಮಗಿಪ ಪಕ್ಕೋಡ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ತಾವು ದಫೆದಾರ್ ಗಿರಿಯಿಂದ ಸಬ್ಬಿನಿಸ್ವೆಕ್ಟರ ಗಿರಿಗೆ ಏರಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲೆ ಮಾಯದ ಕರುವಿನ ಮೇಲೆ ಜೇಳು ಕುಟುಕಿದಂತೆ ಆಗಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭ ಒಂದು ಸೊಗಸಾಗಿ ಒದಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಕಾಲಿಗೇ ಬುದ್ದಿ ಹೇಳುವಾಗ ಕಾಲಿಗೇ ಗುರಿ ಇಡಬೇಕೆ ಆ ಹೈದರು!

ಮುಲಾಮು ಬಳಿದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಬಿಡಿಸಿ ಎಳೆದಾಗ ಕಾಲಿನ ಗಾಯ ನೋವಿ ನಲ್ಲೂ ಹಿತ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಬಲವಾದ ಗಾಯವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಬದಿಯಲ್ಲಿಯು ತಂಬಿಗೆ ಯಿಂದ ಮೈಲುತುತ್ತ ಹಾಕಿದ ಬಿಸಿ ನೀರುಹಾಕಿದಾಗ 'ಹಾಯ್' ಎನಿಸಿತ್ತು ದಫೆದಾರರಿಗೆ.

“ಯಾವರಾಯ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿದರೇನು ರಂಗಮ್ಮನಿಗೆ ರಾಗಿ ಬೀಸುವುದು ತಪ್ಪೀತಿ?” ಅದೇ ಸದೂಚಾರವಾಗಿತ್ತು ದಫೆದಾರರ ಸ್ಥಿತಿ. ನೆನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಇವರ ಮುಂದೆ ಗೋಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಇವತ್ತು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ನಂಬರು. ಹತ್ತೊಂ ಬತ್ತು ನೂರಾ ನಲವತ್ತೆರಡು-ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ನೂರಾ ನಲವತ್ತೇಳು-ಎರಡು ವರ್ಷ ಗಳಲ್ಲೂ ಲಾಠಿ ಬಾರಿಸಿ ಬೆನ್ನೂ ಮೂಳೆ ಮುರಿದಿದ್ದರು ದಫೆಧಾರ್ ಈ ಗುರು ಮೂರ್ತಿಗೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಿಂದ ರೈಲು ಕಂಬಿಕೇಳಲು ಹೊಸದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಸ್ವಯಂ ಗುರುಮೂರ್ತಿಯೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಂಬಿ ಕೇಳುವಂತೆ ಬಿಲ್ವಿನಿಂದ ಬಡಿದಿದ್ದರು. ಘಾಯದ ಗುರ್ತು ಅವನ ಬಲ ಭುಜದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಮೈಲುತುತ್ತುದ ಚೂರೊಂದು ನೀರು ಸಮೇತ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿರಬೇಕು-
“ಅಯ್ಯವ್ವೊ” ಎಂದು ಕೊಂಡರು. ಚೂರು-ಅವೆ; ಜಾಲಿಮರದ ಚೂರು-ಇಂಗ್ಲೀಷಿ
ನವರು ಹೇಳುವಂತೆ Chip of the same block ಅದೇ ಬ್ಲಾಕಿ (Blocke)ನ
ತುಂಡು ಈ ಈರಭದ್ರ-ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಮಗ.

ಅವನು ಬೀರಿದ ಕಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ಅಂಗಾಲಿಗೆ ರಣದಂತಹ ಘಾಯ ಮಾಡಿತ್ತು
ಅಪ್ಪನ ಮಗನಲ್ಲವೇ ಇವನು ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದಾಗ ಏಕಲವ್ಯನ ಗುರಿಯೇ ಇವನದು.
ನೂರು ಹರಿದಾರಿಯಿಂದ ಐದು ದೀಪ ಇರುವ ಗಾಜಿನ ಗುಳಾಫೆಯನ್ನೂ “ಫಳ”
ಎಂದೆನ್ನಿಸಿ ಆನಂದ ಪಡುವ ನಿಜಕ್ಕೂ “ಫಳ ಪಳ” ಎಂದು ಬೀದಿಯ ದೀಪಗಳು
ಒಡೆದು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಅಮಿತಾನಂದಾಮೃತ ಪಾನ ಮಾಡಿದ ಅನು
ಭವವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. (ಬರೀ ಹುಡುಗರೇ ಏಕೆ ದೊಡ್ಡವರು ಕೂಡ ಈ ಆನಂದ
ಅನುಭವಿಸಬಹುದು)

ಯುವಜನ್ಮೋತ್ಸವ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಬರೀ ಮುದಿಯರೇ ಆಚರಿಸಲು ಹೂಡಿದ
ಸಂಚು ಸಹಿಸಲಾರದೆ ಯುವಕರೆಲ್ಲ ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದು ಊರೆಲ್ಲ ಕೊಚೆ ಮಾಡಿದ್ದು ನೆನ
ಪಿಲ್ಲವೆ? ಅಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈರಭದ್ರ ಉರಿದೆದ್ದದ್ದು. ದಕ್ಷಬ್ರಹ್ಮ ಶಿವನಿಗೆ ಹವಿಸ್ಸು
ಹಾಕದೆ ದಾಕ್ಷಾಯಿಣಿಯ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರವೇಶವಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮ ವೀರಭದ್ರ ಸ್ವಾಮಿ!
ಯುವಜನ್ಮೋತ್ಸವದ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ರಜವೆಂಬ ಹವಿಸ್ಸು ದೊರಕದ್ದರಿಂದ ಯಜ್ಞ ಶಾಲೆಗೆ
ಬೆಂಕಿಯನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆಗಲೇ ನಮ್ಮ ಈರಭದ್ರ ಕೈಗೆ ಕಲ್ಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು.

ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಸೋದರ ಮಾವನೆ-ಯಾರು ರಾಜ್ಯವಾಳಿದರೇನು ಸಲಾಮು
ಹೊಡೆಯುವುದು ಗುಲಾಮನ ಕೆಲಸ. ದಫೆದಾರ್ ದೇರಣ್ಣನವರು ಇದೇ ತತ್ತ್ವ
ಪರಿಪಾಲಕರು. ತಮ್ಮ ನೌಕರಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ
ಕೇಳುತ್ತಾ ಶಿಸ್ತಿನ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದರೆ ತಮಗೆ ಶ್ರೀಯಸ್ಸು-ತಾವು ಸಬ್ಬಿನಿಸ್ವೈಕ್ಯರಾಗಲು
ಹಾಗೇ ಮಾಡುವುದೇ ಸರಿ ಎಂದು ಧೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿ ಇಂದಿಗೂ ಅದೇ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ
ಸಲಾಮು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

“ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಲಾರಿಚಾರ್ಜು ಮಾಡಿ ಗಾಂಧಿಟೋಪಿ ಹಾರಿ ಹೋಗೊಹಾಗೆ
ಹೊಡೆಯಿರಿ” ಎಂದ ದಫೆದಾರ್ ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದರು ಅದೇ ಗಾಂಧಿ ಟೋಪಿ ಗದ್ದುಗೆ
ಗೇರಿ ಏಟುತಿಂದ ಗುರುಮೂರ್ತಿಯೇರಾಜ್ಯ ಆಡಲು ಟೋಪಿ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ
ದಫೆದಾರರಿಗೆ ದಿಕ್ಕು ತೋಚದಾಯಿತು. ಯಾರನ್ನ ಜೈಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದ ಅವನೇ ಇವ
ರಿಗೆ ಆಳುವ ಪ್ರಭುವಾಗಬೇಕೆ ?

ಆ ಟೋಪಿಯವರೇ ಇಂದು ಯುವಜನರನ್ನು ಸದೆಬಡಿಯಿರಿ ಅಂದರು.
ದಫೆದಾರ್ ನುಗ್ಗಿ ಸದೆಬಡಿದರು “ಕಡೆತನಕ ಹೀಗೇ ಆರ್ಡರು ಶಿರಸಾವಹಿಸುವ

ಕೆಲಸವೇ ಮಾಡಬೇಕೇ? ಎಂದಿಗೆ ನಾನು ಸಬ್ಬಿನಿಸ್ವೆಕ್ಟರಾಗುವುದು—ಎಂದು ನನ್ನ ಮುದ್ದು ಮಡದಿ ಸಾವಂತ್ರಿ ಕುಮಾರ ಕಂಠೀರವ ಬೀರಣ್ಣನೊಡನೆ ಬರುವುದು! ಎಂದು ಈ ಗುಲಾಮಗಿರಿಗೆ ಗೋರಿ! ಕಾನೂನು ಮುರಿದವರು ಕಿರೀಟ ಪತಿಗಳಾದರು - ಎಂದು ಕಾನೂನೂ ಕಾಪಾಡಿದವನು ಕಮಂಗಿಯಾದೆನಲ್ಲಾ - ಮುಂದೆ ಈಗ ಗಾಜು-ಗುಳಾಫ್ ಒಡೆದವರೇ ಮುಂದೆ ಐ ಜಿ ಪಿ ಗಳಾಗಿ ನನಗೇ ಹುಕುಂ ಕೊಡುವರು. ನಾನೇ ಯಾಕೆ ಈ ಕಾನೂನು ಮುರಿದು ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ ಪಟ್ಟಕ್ಕೇರಬಾರದು?.....ಸುಸ್ವತ್ತಿಗೆಯ ಹತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಖಾದಿಯ ಮುಸುಕು ಹೊದಿಸಿ ಸಾವಂತ್ರಿ ಜೊತೆ ಇರಬಹುದೆ! ಹೂ! ಹೂ! ಅದೇನು ಸುಖ - ಇದ್ಯಾವ ನರಕ-ವನನ್ಯಾಯ” ಎಂದು ಹೊಂಗನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಅಂಟಿದ ಬಟ್ಟೆ ಎಳೆದಾಗ ಅದು ಯಮಯಾತನೆಯನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿತು.

ಅಂದು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತೂ ಮಂದಿ ಪೋಲೀಸಪ್ಪಗಳ ಜೊತೆ ದಫೆದಾರರೂ ಹುಡುಗರನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದರು. ಆ ಹುಡುಗರ ಕೈಯೇನು ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುತ್ತಿತ್ತೆ? ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಚಳ್ಳೆಹಣ್ಣು ತಿನ್ನಿಸಿದರು. ಈರಭದ್ರ ಭಡವ ಎಲ್ಲಿದ್ದನೋ ಚೂಪಾದ ಬೆಣಚುಕಲ್ಲು ಮನೆದಿಟ್ಟಿದ್ದ.

“ಬೇಡಾ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ಹೇಳ್ತಿನಿ”—ಅಂದಿದ್ದರು ದ|| ದೇರಣ್ಣ.

“ನಮ್ಮಪ್ಪನ ಬಲಭುಜ ನೀವು ನೋಡಿಲ್ಲದೇರಣ್ಣಾ - ಅವರ ಮಗ ಸರ್ಪ ಮತ್ಸರ ನಮ್ಮ ವಂಶದ್ದು - ಅವತ್ತು ನೀವು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾರ್ಜೆಂಟಿನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಮ್ಮಪ್ಪನ ಕಡೆ ಗುಂಡುಹಾಯಿಸಿದ್ದರ ಜಿದ್ದು ಇವತ್ತು ತೀರಸ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ - ಈ ತ್ರಿಶೂಲವನ್ನೇ ದುರಿಸಿ”—ಎಂದು ಬೀರಿದ್ದ ಕಲ್ಲನ್ನ ವೀರಭದ್ರ.

“ಹಾಯ್” ಎಂದು ಬಲಗಾಲು ಒಡೆದುಕೊಂಡು ಬಿದ್ದರು, ಕೂಡಲೆ ಇವರನ್ನು ಹೊತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವರೇ ಇಂದೇ ಎಳೆ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಘಾಯದ ಪಟ್ಟಿ ಬಿಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೈಲುತುತ್ತ ತುಂಡುಮಾಡಿ ನೀರಿಗೆ ಹಾಕಿ ತೊಳೆಯಿರಿ ಎಂದಿದ್ದರು ಡಾಕ್ಟರು. ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದ್ದರು ದಫೆದಾರರು. ಈ ವೀರಭದ್ರ ಮೈಲುತುತ್ತದ ಮರಿಯಂತೆ ಚೂರುಚೂರಾಗಿ ಘಾಯದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಬರೆಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ,

ದ|| ದೇರಣ್ಣನವರು ಕೇವಲ ನಿಸ್ಸೃಹತೆಯಿಂದ ಸಬ್ಬಿನಿಸ್ವೆಕ್ಟರಾಗಲು ಯತ್ನಿಸಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದರು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟ ಇಳಿಸುವ ಲಂಬಾಣಿ ತಾಂಡ ತಾಂಡವನ್ನೇ ಹಿಡಿದು ಗೆದ್ದ ಪರಶಿವನಂತೆ ತಾಂಡವ ನೃತ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರು. “ಈ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬೇಡ ಸಬ್ಬಿನಿಸ್ವೆಕ್ಟರು ಗ್ಯಾರಂಟಿ” ಎಂದು ಗೊರಂಟಿ ಉಗುರಿನ ಸಾವಂತ್ರಿಗೆ ಕಬ್ಬಿನ ಜಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಖನಿ

ಮಾಡಿ, ಜೇನುತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಮಸಿ ಕಲೆಸಿ ಸೆಂಟು ಸಿಂಪಡಿಸಿದ ಬಣ್ಣದ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಮರುದಿನವೇ ಇವರಿಗೊಂದು ಪತ್ರಬಂತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಕೊಪ್ಪಕ್ಕೆ ವರ್ಗಮಾಡಿರುವ ಆರ್ಡರಿತ್ತು. ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹಿಡಿದವನನ್ನೇ ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕುವ ಕಾಲ ಇದು ಎಂದುಕೊಂಡು ತೆಪ್ಪಗೆ ಕೊಪ್ಪಕ್ಕೆ ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು ದ|| ದೆ.

ಮುಂದೆ ಇಂಥವೇ ಆತಂಕಗಳು ಬಂದೊದಗಿ ಇಂದಿನ ಯುವಜನೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಕಾಲುಮುರಿದುಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದರು. ನಿಜಕ್ಕೂ ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಈರಭದ್ರಗಳಿಗೆ ಕಾಲ ಇದು ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಘಾಯ ಒರಸಿ ಮುಲಾಮು ಬಳಿದು ಪಟ್ಟಿಸುತ್ತಿ ಎದ್ದು ನಿಂತರು. ಮುಂಬಾಗಿಲು ಬಡಿದರು ಯಾರೋ. ಕುಂಟುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದಾಗ ಮುಂದೊಂದು ಜೀವು - ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಸೂಪ್ರೆಂಟರು - ಇನಿಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಕೂತಿದ್ದರು. ಕಡೆಗೂ ತಮ್ಮ ದೈವ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯಿತು. ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿದ ಸಿಪಾಯಿಗೆ ವೀರಚಕ್ರ ಕೊಡಲೇ ಇವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಸಾವಂತ್ರಿಗೆ ತುಪ್ಪದ ಕಾಗದ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಏನೇನೋ ನವರಂಗದ ಕನಸಿಗ ನಂತೆ ಹೊಂಗನಸು ಕಂಡರು.

“ಹ್ಯಾಗಿದ್ದಿ ಕಾಲೂ”-ಸೂಪ್ರೆಂಟ್ರ ಸಿಂಹವಾಣಿ.

“ಬೆ... ಬೆ....ಬೆ....”-ದೇರಣ್ಣ ತೊದಲು.

“ನಿಮ್ಮ ಬೆಬಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಿಡಿ. This is serous I say. ಸದಾಶಿವ ನಗರದ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಡ್ಯೂಟಿಗೆ ನೀವು ಹೋಗಲೇ ಬೇಕು...” ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು.

“ಕಾಲೂ ...ಕೈಯ್ಯು....ಘಾಯ....No sir”

ಅಲ್ಲಿ ನೀವು ಸೀನಿಯರ್ ದಫೆದಾರಿಗಳೇ ಹೀಗೆ ಸುದ್ದಿ ಹಾಡಿದರೆ ಹ್ಯಾಗ್ರೀ-ಆಲಿಂಡಿಯಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಲೀಡರ್ಸ್ ಬರ್ತಾರ್ರೀ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಇನ್‌ಟೆಲಿಜೆನ್ಸಿನವರೂ ಬರ್ತಾರೆ. ನೀವು ಬೆಪ್ಪರ ಹಾಗೆ ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಎಲ್ಲೊ ನೋಡ್ತಾ ನಿಂತುಬಿಡ ಬೇಡಿ. ಎಲ್ಲೀ ಕಾಲು - ನೆಡೀರಿ ನೋಡೋಣ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲೂ ಸರಿಯಾಗಿದೇಂತ ತಿಳೀತು. ನೆನ್ನೆ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಂತೇ - I got the report. ಚೂರು ಘಾಯಕ್ಕೆ ಮನೇಲಿ ಕೂತುಬಿಡೋದೇ....ನಾಳೆಯಿಂದ ಬಂದುಬಿಡಿ ಡ್ಯೂಟಿಗೆ ..”

—ಎಂದು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಆಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ಶ್ರೀಮತಿ ದಫೆದಾರಿಗೆ ಸುಂದರಿ ಸೌ|| ಸಾವಂತ್ರಿ ಕಾಣುವಳೋ ಎಂದು ಬಂದು, ಅದು ಆಗದೆ ದಫೆದಾರಿಗೆ ಬೈದು ಧೂಳು ಹಾರಿಸಿ ಜೀವು ಬಿಟ್ಟರು. ಹಾಗೇ ಡಂಗುಬಡಿದು ನಿಂತರು. ಆ ಜೀಪಿನ ಹಿಂದೆಯೇ ಗುರುಮೂರ್ತಿ ಕಾರು ಹೋಯಿತು. ಕಾರಿನ ಹಿಂದೆ ಕೂತ ಈರಭದ್ರ ದೇರಣ್ಣನವರನ್ನು ಕಂಡು ಕೇಕೆ ಹಾಕಿ ನಕ್ಕ. ಅವನೂ ಧೂಳು ಎರಚಿ ಹೋದ.

—ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್

ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಗಾದೆಗಳು

ಬಿಲ್ವತ್ರೈ ಮರ ಏರಿದವನಿಗೆ ಉಟವೇಕೆ ? ನಿದ್ರೆ ಬೇಕೇ ?

* * * *

ಶಿವರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಇಸ್ಪೀಟ್ ಎಲೆ ಎಸೆಯುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

* * * *

ಅಂಬಲಿ ಕುಡಿಯೋನು ಕೂಡ ತುಂಬೆಹೂವು ಪೂಜಿಸಬಹುದಲ್ಲ !

* * * *

ಕಾಮನನು ಸುಟ್ಟವನು ಪುಟ್ಟದಾ ದಿನವಂತೆ.

—ಕಾಮನನು ಸುಟ್ಟಮೇಲೆ ಹೇಗಾದರೂ ಹುಟ್ಟಿದನೋ !

* * * *

ದುಂಬಿ ಝುಂಕರಿಸಿದರೆ ಮಧು ; ತುಂಬೆ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಮುದ.

* * * *

ಪೂಜಾರಿ ಪಾರುಪತ್ತೇಗಾರರ ಜಗಳದಲ್ಲಿ ದೇವರು ಮೆತ್ತಗಾದನಂತೆ.

* * * *

ಅನಂಗನಿಗೆ ಒಂದೇ ಚೇಷ್ಟೆ—ಮಾನವಂಗೆ ನಾನಾ ಚೇಷ್ಟೆ.

* * * *

ರಾಮ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೂ, ಅಗಸನ ಆಡೋಣ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

* * * *

ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ನಿದ್ರೆಮಾಡಿ ರಾತ್ರಿ ಜಾಗರಣೆ ಮಾಡಿದಳಂತೆ.

* * * *

ಇರುಳಲ್ಲಿ ಕಂಡ ದೇವರ ಗುಡಿ, ಹಗಲಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಲೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ.

* * * *

ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಮೊದಲ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಚಂದ್ರಶೇಖರನ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರ
ರಾದವರು ವೀರ ರಷ್ಯನ್ನರಂತೆ.

* * * ?

ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಡಿದರೆ ವರ ಕೊಡದೇ ಇರೋ ದೇವರು ಮನೇಗೆ ಬಂದು
ಒದ್ದು ವರ ಕೊಡೋದೂ ಉಂಟು !

ಸಂವಾದಕರಿಗೆ

ಅಯ್ಯಾ ಮಹನೀಯರೇ,

ನೀವು ಬೀದರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೀರಾ? ಸದ್ಯ, ನಾನು ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ! ನಿನ್ನೆ ಸೆಕೆಂಡ್‌ಹೋ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ವಿರಾಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಂಡಕ್ಕೆ ಖಾರತೆಂದು, ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ತಿಂಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಪೇಪರನ್ನು ಓದಿದೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಕಿತನಾದೆ. ಇದೇನು, ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಮೇಷ್ಟರನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದೇ? ಇನ್ನೂ ಅಂತಹ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ ಉಳಿದಿದೆಯೇ ಎನ್ನಿಸಿತು.

ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿದ ಬಿದರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಹಂಸಗೀತೆಯನ್ನು ಹಾಡಿತೆಂದು ಭಾವಿಸೋಣವೇ? ಸಾಯಲಾರೆನೆಂದು ಇಂಥಾ ಬಿರುಗಾಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಿಣುಕುವ ವಿದ್ವದ್ವೀಪದ ಅಂತ್ಯ ಪ್ರಖರತೆಯೋ ಇದು? ಏನೂ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ವಿದ್ವತ್ತಿಗೆ ದೊರೆತ ಈ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ನೆನೆದು 'ಹೃಷ್ಯಾಮಿಚ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ'

ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕೊದಗಿರುವ (ಖಾಯಂ ಆಗಿ) ಗಂಡಾಂತರವನ್ನು ನಾನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಲು ಪ್ರೀತಿ ಇವರ ಹಿತವೇ ನಮ್ಮ ಕತ್ತಿಗೆ ಉರುಲಾಗಿದೆ. ಅಕ್ಕರವನರಿಯದೊಕ್ಕಲಿಗರ್ಪುಂಕಿರು ವಕ್ಕಳುಂ, ಮೂಗುರುಂ, ಕುರಿತೋದದ ಪರಿಣತ ಮತಿಗಳುಂ, ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಹೃದಯನು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದಿರಲು ಸಾಧ್ಯ? ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಡುತ್ತಾ ಬಂದು ಈಗ ಯಾರು ಏನನ್ನು ಬರೆಯುವರೋ ಎಂಬ ಭಯೋದ್ರಿಕ್ತ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಅಶ್ವಿನೀದೇವತೆಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರನ್ನು ಹೋದ ವರ್ಷ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕಂಡಾಗ 'ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಸತ್ತು ಹೋಗಿದೆ' ಎಂದಿದ್ದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ತಲೆಮಾರಿನ ಬರೆಹಗಾರರನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವು ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಯಂತೆ ಬಂಡೆಗೆ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಯಾದರೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳಲು ಧೈರ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲವೇ? ಅನುಕರಣೆಯ ಅನುಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕೃತಿಚಾರ್ಯ ಮಾಡುವ ಇಂದಿನ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಅಪ್ರಮಾಣಿಕರು ನಾನು ಮುಂದು ತಾನು ಮುಂದು ಎಂದು ನುಗ್ಗುತ್ತಿರುವರಲ್ಲವೇ?

ಕನ್ನಡದ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಹೀಗೆ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೋಧಕರಿಗೇ ಭಾಷಾ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲ. ಸೆಕೆಂಡರಿ ಮಟ್ಟದಿಂದಾಚೆಗೆ ನೋಟ್ಸ್ ಕಾರರ ಮೇಲೇ ಕನ್ನಡ ನಿಂತಿದೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕನ್ನಡ ಬೋಧನೆ “is Poor, because we lack Properly-equipped men for the job” ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಶೋಧನೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯಗಳು ಸಮಾಧಿಯಾಗಿ ಎಷ್ಟು ದಿನ? ಯಾಕಿದ್ದೀತು ನಿನಗೆ ಮಗೂ-ಇದೆಲ್ಲಾ ಎನ್ನುವಿರಾ? ಏನು ಮಾಡಲಿ ಹೇಳಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡದ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಕತ್ತಲು ಕವಿಸಲು ಈ ಎಮ್ಮೆ ಪಿ ಎಚ್ ಡಿ ಡೀಲಿಟೇಟ್ಯಾಡಿಗಳೇ ಏಕೆ? ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರೂ, ನಾನೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ?

ಇದರೂ ಇದರ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಬೀದರಿನ ಕನ್ನಡಿಗರು ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರಂತೆ ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಎನ್ನಿಸಿದರೂ ಸಹಾ, ಅವರಲ್ಲಿ ತಾಳ್ಮೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಬಹುಕಾಲ ಅದರ ದುರುಪಯೋಗವಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ನಿರ್ವಿವಾದ.

ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ರೆಂಬ ದೂರು ಬಂದಿದೆಯಲ್ಲಾ-ಈ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾರು ಎಂಬ ವಿಷಯ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ ಬರೆಯಿರಿ. ಸಾಹಿತಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಲಿಲ್ಲವಂತೆ! ಸಾಹಿತಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದರೂ ಹೋಟೆಲು ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ಬರುವ ಮಾತುಗಳೇ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಮಾತುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚೆಂಬ ಸತ್ಯ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಂದ ತೆರವಾದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾವ ಭೈರಿಗಳು ಬರುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಜಾತೀಯತೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು ಎಂದು ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದರೇ ಹೊರತು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ!

ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ವಿನಃ ಇನ್ನಾವ ನಾಮಾಂಕಿತ ಕವಿಗಳೂ ಭಾಗವಹಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ವದಂತಿ ನಿಜವಾದರೆ ಕಾವ್ಯತಾಪದಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸೋಣ. ಏಕಾಂಗ ವೀರರಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಗೋಷ್ಠಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕಾವ್ಯತಾಪವೇನೂ ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯದಲ್ಲವೆಂದು ಅವರ ಭಾಷಣವೇ ಸಾರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಮೇರುಕೃತಿಯ ಭಾರ ತಪ್ಪಿತಲ್ಲ! ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಬರೀ ಅದೇ! ಆದಿಶೇಷನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಧಾರವಾಡ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಬೀದರದಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕವಿಗಳು (ಕವಿಗಳಾಗುವ ಚಟ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಆಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಷ್ಟು ಜೋರಾಗಿರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟ

ಕರೆ)-ಕ್ಷಮಿಸವರನೆಲೆ ತಂದೆ ತಾವೇನನೆಸಗುತಿಹ ಪೆಂದರಿಯರವರು-ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಿದರಕಂದಿ, ಸಕ್ಕರಗುತ್ತಿ, ಪಾಟೀಲ, ಘೋಡಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ-ತಮ್ಮ ಕವನಗಳನ್ನೋದಿದರಂತೆ ಅಷ್ಟೇ! ಆ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಅಂತಃ ಚಕ್ಷುವಿನಲ್ಲಿ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ. “ನಮ್ಮ ಸಕ್ಕರಗುತ್ತಾ ಕವನಾ ಬರದಾನಂತೆ” ಎಂದುಕೊಂಡ ಶ್ರೋತೃಗಳು ಕಾವ್ಯವಾಚನ ಮುಗಿಯಲು ಕಾತರರಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೋ ಮುಗಿಯಿತು. “ಅಗ್ಗೀ ಕಮಲಾತ್ರಪಾ, ಭೇಶದೆ!” ಎಂದು ಭಯಂಕರ ಚಪ್ಪಾಳೆ. ಸದ್ಗಂಧ ಕವಿಗಳ ಚರಣಾಂಬುಜಕ್ಕೆ ಶರಣು.

ಗೋಷ್ಠೀ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ರೋಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಪಂಥದ ಪುನರವತಾರ, ನವ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ವೀಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಸಕ್ಕರಗುತ್ತಾನ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆಂತಲೂ ಅಗ್ಗೀ ಭಯಂಕರವಾದ ಒಂದು ಮುದ್ದೆಯನ್ನೆತ್ತಿದರು!

‘ಭಾರತೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಇನ್ನಾವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲವೆಂದಿದ್ದಾರೆ ವಿನೋಬಾಜಿ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಂತೂ ಅದು ತನ್ನ ಚರಮ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆಯೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅದರ ಇದುವರೆಗಿನ ಇತಿಹಾಸವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. (ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದವರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಂತ್ರದ ಅನುವಾದವೇ ಸಾಕ್ಷಿ!)

ವಿನೋಬಾಜಿಯವರು ಪೂಜ್ಯರೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಾರತದ ಮತ್ತು ಇತರ ದೇಶಗಳ ಭಾಷೆಗಳ ಕಾವ್ಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರಿತ್ತ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಹೋಗಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಶಕ್ತಿ ತನ್ನ ಚರಮಸೀಮೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆಯೆಂಬುದರಲ್ಲೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಅದರ ಅಂತ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಇರಲಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವರು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕೇಕೆ ಎಂಬುದು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ.

ರೋಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ನವ್ಯಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿದ ಕಾವ್ಯಘಟಿಕಾಯಂತ್ರ ಈಗ ಬಹು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಕ್ಲಾಸಿಕಲ್ ಪದ್ಧತಿಯ ಕಡೆ ಮುಳ್ಳು ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆಧಾರವಿದೆಯೋ ಏನೋ? ಅದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕವನ ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ಓವರ್ ಹಾಲ್ ಮಾಡಿಸಲೇಬೇಕು.

ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ ಆನಂದಮಯ ಲೋಕದ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಡಲು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಲೋಕದಿಂದ ವೈಕುಂಠ ಪರ್ಯಂತ ಮಹಾಂಧ ಕಾರವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ ಭಾಗವತದ ಕರೆಯನ್ನು ಅವರು ಕೇಳಲಿ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಲೋಕದ ಕರೆಗೆ ಇನ್ನಾದರೂ ಅವರ ಕಿವಿ ತೆರೆಯಲಿ ಎಂಬುದೇ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಂಜೋಣವಾದರೂ ಏನು?

ಪತ್ರಿಕಾಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಂಟು ನಯೇಪೈಸೆ ತೆತ್ತು ಹತ್ತಾರು ದಿನಗಳ ಹಿಂದಿನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನೂ ನೂರಾರು ಜಾಹಿರಾತುಗಳನ್ನೂ ಓದುವ ಯಜ್ಞಪಶುಗಳ ವಾಣಿ ಕೇಳಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಪಾದಕವರ್ಗದವರ ಮಾತೇ ಕೇಳಿ ಬಂದುದು ಏಕ ಪಕ್ಷೀಯವೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಹರಟೆ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಕಥೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪತ್ರಿಕಾಕರ್ತರು ಕಾರಣರೆಂದು ಗೋಷ್ಠಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದುದೂ ಅವರ ನಮ್ರತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದು ಜಂಬವೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಾಹಿತ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯತೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದ ಮೇಳದಲ್ಲೇ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ತಮ್ಮ 'Hey day'ಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದುದು ವಿಧಿವಿಡಂಬನವಲ್ಲದೆ ಏನು?

ಇನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮುದ್ದೆ : 'ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನವಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಇದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯರಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಲೆ ಭಾರವಾಗುವಷ್ಟು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಜ. ಆದರೆ 'ಇದುವರೆಗೂ ಮಹಿಳೆಯರೊಬ್ಬರೂ ಸಮ್ಮೇಳನಾಧ್ಯಕ್ಷ ಪದವಿಯನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಆ ಅವಕಾಶ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು' ಎಂದು ಮಹಿಳಾಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕೃತವಾದ ನಿರ್ಣಯದ ಔಚಿತ್ಯವೇನು? ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಯ್ಕೆಗೆ ರಾಜಕೀಯದ ಗಾಳಿಯೇ ಬೀಸಿದ್ದು-ಅಥವಾ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನಾವುದು? ವಯೋವೃದ್ಧರೂ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರೂ ಆದ ನೀವು ಈ ಬಗೆಗೆ ಬೆಳಕು ಬೀರುವಿರಾ?

ಈ ನಿರ್ಣಯ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ನನಗೇನೋ ಘಾಯದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಛಾನ್ಸು ಅದರ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಬಾಲಕರಿಗೆ ತರುವಾಯ ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ, ಬಕರರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೇ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು!

ಸಮ್ಮೇಳನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಿತೋ ಹೇಗೋ, ಆದರೆ ಮುಗಿದುದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಯೇ! ಮುಂದಿನ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಂತ್ಯವನ್ನೂ ನಾನು ಕಾತರತೆಯಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇಂತು ಭವದೀಯ

ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ನೀತಿಯ ಕತೆಗಳು

ಬಲಿತವರಿಗೆ

ಒಂದಾನೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಾಯಿ ಇತ್ತಂತೆ. ಒಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆ ನಾಯಿ ಮಾರಿಗುಡಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಾಂಸದ ತುಕ್ಕಡವೊಂದು ಸಿಕ್ಕಿತಂತೆ ಅದನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಓಡಿ ಹೋಯ್ತಂತೆ. ನಾಯಿ ಓಡೋದು ಗೊತ್ತಲ್ಲಾ ? ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಗುರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಊರಾಚೆ ಓಡಿತಂತೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೊರೆ ಸಿಕ್ಕಿತಂತೆ. ಅದರ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತು ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿತಂತೆ. ತೊರೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಂಸದ ತುಕ್ಕಡವನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನಾಯಿ ಕಾಣಿಸ್ತಂತೆ. ಆ ನಾಯಿನ್ನೂ ಹೆದರಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಆ ಮಾಂಸದ ತುಣುಕನ್ನೂ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಹಳ್ಳಿ ನಾಯಿ ಗುರ್ ಗುರ್ ಅಂತ ಬೊಗಳಿತಂತೆ. ಬಾಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಂಸದ ಚೂರು ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಯ್ತಂತೆ. ಬಾಯಾಚೆ ನಾಲಿಗೆ ನೀಟೆ ನೀರಾಡಿಸುತ್ತಾ ನಾಯಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತಂತೆ.

ಈ ಕತೆ ಕೇಳಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ ಆದರೆ ಆ ನಾಯಿಯ ಮೊಮ್ಮಗ ಪಟ್ಟಣ ಸೇರಿ ಕೊಂಡಿತಂತೆ. ತಾತನ ಅನುಭವ ತಲೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಧ್ವನಿಗೂಡಿತ್ತಂತೆ ಪಟ್ಟಣ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಕಸಾಯಿ ಅಂಗಡಿ ಬೀದೀಲಿ ಮೊಮ್ಮಗ ನಾಯಿ ಕಳ್ಳತನದಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡದೆ, ಚರಂಡಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ನಡೆದು ಹೋಗಿತ್ತಂತೆ. ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗ ಒಬ್ಬ ಕಸಾಯಿ ಅಂಗಡೀಲಿ ಎರಡಾಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಂಸದ ತುಂಡೊಂದನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಬುಟ್ಟೀಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದನಂತೆ. ಬುಟ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದ ವಾಸನೆ ಹಿಡಿದೇ ನಾಯಿ ಆ ಹುಡುಗನ ಹಿಂದೆ ಬಾಲ ಅಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಯ್ತಂತೆ. ಹುಡುಗ ಹೆದರಲೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ. ಮಾಂಸ ಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತೋ ಹುಡುಗ ನಾಯಿಗೆ ಎಲ್ಲಾರೂ ಹೆದರ್ತಾನೆಯೇ? ಬುಟ್ಟಿಯಿಂದ ಹುಷ್ ಹುಷ್ ಮಾಡಿದನಂತೆ. ಆದರೆ ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿರೋ ಗಡವ ಕೋತಿಯೊಂದು ಬುಟ್ಟೀಲಿ ಏನೋ ಇದೆ ಎಂದು ಆಸೆ ಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗೇರ್ ಗೇರ್ ಮಾಡ್ತಾ ಹುಡುಗನ ಎದುರಿಗೆ ಬಂತಂತೆ ಆಗ ಹುಡುಗ ಕೋತೀಗೆ ಹೆದರಿ ಬುಟ್ಟೀನ ಅದರ ಮೇಲೆಸೆದು ತಾನು

ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಓಡಿದನಂತೆ. ಬುಟ್ಟಿ ಕೋತಿ ತಲೆಗೆ ಬಿತ್ತಂತೆ. ಬುಟ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಗದದ ಪೊಟ್ಟಣ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತಂತೆ. ನಾಯಿ ಆ ಪೊಟ್ಟಣವನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನಾಗಾಲೋಟ ಓಡಿತಂತೆ. ಹತ್ತಾರು ನಾಯಿಗಳು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದುವಂತೆ. ಆದರೂ ನಾಯಿ ಬೇಗ ಬೇಗ ಓಡಿ ಪಟ್ಟಣದಾಚೆ ದೊಡ್ಡ ಚರಂಡಿ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಯ್ತಂತೆ. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಾಯಿಗಳು ಯಾವೂವೂ ಇರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ಚರಂಡೀಲಿ ನೀರಿದೆಯೇ, ಮಾಂಸದ ತುಂಡು ತಿಂದ ಮೇಲೆ ಕುಡಿಯಕ್ಕೆ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತೆಯೇ ಅಂತ ಇಣಕಿ ನೋಡಿತಂತೆ! ತಿಳಿ ನೀರು ಇತ್ತಂತೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಇನ್ನೊಂದು ನಾಯಿ. ಅದರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮಾಂಸದ ತುಂಡು!

ಪಟ್ಟಣದ ನಾಯಿ ಅಲ್ಲವೇ? ಅಲ್ಲದೇ ಕಚ್ಚೋದನ್ನು ಕಲಿತ ನಾಯಿ ಬೇಗ ಬೊಗಳಲಿಲ್ಲವಂತೆ! ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗಿ, ನೆಲವನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಕೆದಕಿ ಕೆದಕಿ ಸಣ್ಣ ಗುಂಡಿ ತೋಡಿತಂತೆ. ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಂಸದ ತುಣುಕನ್ನು ಗುಂಡೀಲಿಟ್ಟು ಮಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿತಂತೆ. ನಂತರ ಚರಂಡಿ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಇಣಕಿ ನೋಡಿತಂತೆ, ಅರೇ! ನಾಯಿ ಅಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಅದರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಮಾಂಸದ ತುಣುಕೂ ಇದೆ. ಒಂದು ಸರ್ತಿ ಗುರ್ ಅಂದು ಚರಂಡೀಗೆ ಧುಮುಕಿತಂತೆ. ನೀರೆಲ್ಲಾ ಎರಡೇ ಬೆರಳಷ್ಟು ಇತ್ತಂತೆ. ತಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾಂಸದ ತುಣುಕನ್ನು ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ಬಂದು, ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ತಿಂತಂತೆ. ಆಮೇಲೆ ತೋಡಿ ಹೂತಿಟ್ಟಿದ್ದ ಮಾಂಸದ ತುಂಡನ್ನೂ ತೆಗೆದು ತಿಂದು ತೇಗಿತಂತೆ.

ನೀತಿ:—ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಸಿಗುತ್ತೆ ಅಂತ ತೋಚಿದರೆ ಹಸಿವಾಗಿದ್ದಾಗ ಕೂಡ ಕೈಲಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಬಚ್ಚಿ ಹೂತಿಟ್ಟು, ಬೇರೆಯದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕಬಳಿಸಿ, ನಂತರ ಹೂತಿಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಬೇಕು.

ಪಶುಪತಿಯ ಮಹಿಮೆ

ಚಿಕ್ಕಳ್ಳಿಯ ಶೀನೂಗೌಡರ ರುಮಾಲಿನ ಮೋಜು ನೋಡಿದ್ದೀರಲ್ಲ. ಎಲೆ ಯಡಿಕೆ ಜಗಿದು, ವಾರೆ ರುಮ್ಮಾಲು ಕಟ್ಟೆ, ಗಿರ್ಕಿ ಚಡಾವು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಸರಿಗೆ ಶಲ್ಯವನ್ನು ಎದೆ ಮೇಲೆ ಇಳಿಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏನೆಲ್ಲ ಮೋಜಿನಿಂದ ಗೌಡರು ಹೊಸಲು ಮೇಲೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಾಗ, ಚಡಾವು ಕೂಡ ನವೀನ ಸಂಧ್ಯಾರಾಗವನ್ನೇ ಹಾಡಿ ದಾಗ, ಕೈನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗಳಾ ತೊಳೆದು ಗಂಜಳಾ ಸಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಒನಕೆ ಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೆಗ್ಗೊರಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಾಳೆ—“ಗಮಗಮಾ ಗಮಾಡದತಾವ ಮಲ್ಲಿಗಿ, ನೀವು ಹೊರಟಿದ್ದೀಗ ಎಲ್ಲಿಗೆ?” ಎಂದು. ಗೌಡರು ಆಗ ಚಡಾವುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂಬಾಗಲನ್ನು ಎರಡು ಸಲ ಹಿಂದಕ್ಕೂ ಮುಂದಕ್ಕೂ ಆಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ತುಕ್ಕುಹಿಡಿದ ಬಾಗಿಲಿನ ಕೀಲಿಗಳು ಚಡಾವಿನ ಕಿರಲನ್ನೇ ಕಿರಿಚುತ್ತವೆ. ಗೌಡತಿ ಒನಕೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಗೌಡರು ಚಡಾವುಗಳನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಬೀದಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಗೌಡ-ಗೌಡತಿ ಸಂಸಾರ ಎಷ್ಟು ಮಜನಾ ದುದು—ನೋಡಿರಿ.

ಶೀನೂಗೌಡರ ಕಿರಿಮಗನೇ ನಮ್ಮ ಪುಟ್ಟಶಾಮಿ. ಕೆಲವೇ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ನಾಯಿಮರಿ ಮೇಲೆ ಪದ್ಯ ಕೇಳಿದರಲ್ಲ - ಅದನ್ನು ಹಾಡಿದವನೇ ಅಥವಾ ಹಾಡಿಸಿದವನೇ ನಮ್ಮ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಪುಟ್ಟಶಾಮಿ! ನಾಯಿಮರಿ ಪದ್ಯ ಕೇಳಿದಾಗ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ವಾಸನೆ ನಿಮಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆ? ಬರದೆ ಇದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮದು ಎಲ್ಲೋ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ರೇಡಿಯೋ ಆಗಿದ್ದಿರಬೇಕು! ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿ- ಪುಟ್ಟಶಾಮಿಗೆ ಬಾಯಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿರುಗುಲ್ಲ. ಆ ಪದ್ಯ ಹಾಡಿದ್ದು ಪುಟ್ಟಶಾಮಿಯ ಕಂಕುಳಲ್ಲೇ ಕೂತಿದ್ದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ನಾಯಿಮರಿ! ರೇಡಿಯೋ ನಿಲಯವವರಿಗೆ ಈ ವಿಚಾರ ಆಮೇಲೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತಂತೆ! ಪುಟ್ಟಶಾಮಿಯು ಪ್ರಚಂಡನೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಇದ ರಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ?

ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಚಂಡರ ಅಪ್ಪಂದರಂತೆಯೇ ಶೀನೂಗೌಡರೂ ಪುಟ್ಟಶಾಮಿಯನ್ನು ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರು. ಚಿಕ್ಕಳ್ಳಿಯ ಸುಬೇದಾರ್ ಮಾಸ್ತರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಹೇಳಿದರು- “ಮಾಸ್ತರೆ, ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಗೌಡರಿಗೆ ಆಟ ಉಟ ಕಲಿಸಿ ಮೂಗರ್ಜಿ ಬರೆಯುವ ಮಟ್ಟ ಕ್ಯಾದರೂ ತನ್ನಿರಿ, ಆಮೇಲೆ ಅವನ ಹಣೆಬರಹ ಇದ್ದಂತೆ ಮೆಂಬರೋ?”

ಮಂತ್ರಿಯೋ ? ಏನಾಗುವನೋ, ನಿಮಗೂ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ ಸಿಕ್ಕೇತು” ಎಂದು. ಮಾಸ್ತರಿಗೂ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ಒಂದು ತರಹಾ ಆಶೆ, ಗೌಡರು ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಗೆಂದು ಒಂದೆಕ್ಕೆ ಗದ್ದೆಯನ್ನೋ ಹೊಲವನ್ನೋ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಾರೆಂದು ! ತಿಂಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಪಗಾರ ಬೇಡವೆಂದು ಸುಬೇದಾರ್ ಮಾಸ್ತರೇ ಹೇಳಿ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಪಾಠವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು.

ಮಾಸ್ತರಿಗೋ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಗಿಟ್ಟಿಸುವ ಆತುರ ! ಪುಟ್ಟಶಾಮಿಗೆ ಮೂಗರ್ಜಿ ಬರೆಯುವ ಚಾಳಿ ! ಗೌಡರು ರುಮಾಲನ್ನು ವಾರೆ ವಾರೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದೂ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇ, ಮೀಸೆಯನ್ನು ಹುರಿಮಾಡಿದ್ದೂ ಮಾಡಿದ್ದೇ, ಗೌಡತಿ ಅದಕ್ಕೆ ಎದುರು ಜವಾಬೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ಮೂಗುಬೊಟ್ಟನ್ನು ತಿರಿಗಿಸಿದ್ದೂ ತಿರಿಗಿಸಿದ್ದೇ !

ಚಿಕ್ಕ ಗೌಡರಿಗೆ ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಸುಮಾರಾಗಿ ಬೀಡಿಯೂ ಅಭ್ಯಾಸವಾ ಯಿತು. ಒಂದೆರಡು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನೂ ತಳವಾರನಿಗೆ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ಶ್ಯಾನುಭೋಗ ನಿಗೆ ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನಿಸಿದರು. ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಇನ್ನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಕೇಳ ಬಹುದು ಎಂದು ಮಾಸ್ತರು ಬಗೆದರು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುಗಳ ಯಜ್ಞವನ್ನೇ ಮಾಡಲು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದ್ದನು. ಆ ವೇಳೆ ಗಾಗಲೇ ಪುಟ್ಟಶಾಮಿಯು ಮಾಸ್ತರ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿದ್ದ ಅರ್ಜಿ ರೇಂಜ್ ಇಫ್ಸೈಕ್ಟರ ಕೈಸೇರಿತ್ತು. ಸುಬೇದಾರ್ ಮಾಸ್ತರು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದೂ, ಬಂದರೂ ಇಸ್ಕೂಲ್ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಹಸುವನ್ನು ಹೊಲದಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮೇಯಿಸುತ್ತಾ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಫಸಲನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಿರುವರೆಂದೂ, ಸಮಿತ್ತು ಗಳನ್ನೂ, ದರ್ಭೆಯನ್ನೂ ಶೇಖರಿಸಲು ಊರಾಚೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುವರೆಂದೂ, ಹುಡುಗರಿಂದ ಮಜ್ಜೆಗೆ, ಮುತ್ತಗದೆಲೆ, ಈರುಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರೆಂದೂ, ಹುಡುಗರು ಶಾಲೆಗೆ ತರುವ ಕಡ್ಲೆಕಾಯಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಕೊಬ್ಬರಿಚೂರುಗಳನ್ನು ಸೀಮೆ ಸುಣ್ಣದ ಆಸೆ ತೋರಿಸಿ, ಕಸುದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದೂ, ಹುಡುಗರನ್ನು ಹೆದರಿಸಲು ಹಣೆಗೆ ಭಯಂಕರವಾದ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ರೆಂದೂ, ನೆಶ್ಯದ ದೆವ್ವವಾದ ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಅರ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ್ದನು.

ರೇಂಜ್ ಇಫ್ಸೈಕ್ಟರು ಅವರೆಕಾಯಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರ ವಿಚಾರಣೆಗೋಸ್ಕರ ಚಿಕ್ಕಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಲಂಚ ನಿರೋಧ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಯೊಡನೆ ಬಂದು ಮಾಸ್ತರ ಮೇಜನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ತಿಂಗಳುಹುರುಳಿ ಬೀಜ ಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಇಫ್ಸೈಕ್ಟರು ತನಿಖೆ ಮುಗಿಸಿ ತನಿಖಾಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಸರ್ಕಾರವು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಸ್ತರುಗಳು

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ತರಹ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಹಣೆಗೆ ಓಳಿದುಕೊಂಡು ಹುಡುಗರನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆದರಿಸಬಾರದೆಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿತು. ಲಂಚ ನಿರೋಧ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಸ್ತರನ್ನು ದೊಮ್ಮಸಂದ್ರಕ್ಕೆ ಎಸೆಯಿತು! ಮಾಸ್ತರು ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ಹೊರಟು ಹೋದರು ದೊಮ್ಮಸಂದ್ರಕ್ಕೆ.

ದೊಮ್ಮಸಂದ್ರವಾದ ಮೇಲೆ ಕುಪ್ಪೆಯಾಯಿತು. ಕುಪ್ಪೆಯಿಂದ ಕೊಪ್ಪಕ್ಕೆ ಒಗೆದರು. ಕೊಪ್ಪದಿಂದ ಮತ್ತೆ ಚಿಕ್ಕಳ್ಳಿಗೆ ವರ್ಗ ಎಂದಾಗ ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯವೇ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಚಿಕ್ಕಳ್ಳಿಯ ಪುಟ್ಟ ಶಾಮೇಗೌಡರು ಬೆಳೆದು ಈಗ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ಅವರು ವಿದೇಶದಿಂದ ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ಅವರು ಈಗ ಚಿಕ್ಕಳ್ಳಿಯ ಪಶು ವೈದ್ಯಶಾಲೆಯ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯೆಂದೂ, ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಮಾಸ್ತರು ಮನಸ್ಸಿನ ಬಾಣಲಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯ ಮಂಡಿಗೆಯನ್ನು ತಂದರು! ಒಳ್ಳೆಯ ಶುಭ ಸೂಚನೆಗಳೇ ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿದವು.

ಚಿಕ್ಕಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದಿನ ಸ ಮಾಸ್ತರು ಶೀನೂಗೌಡರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು-
 “ಗೌಡರೆ, ಪುಟ್ಟಶಾಮೇಗೌಡರು ಈಗ ತುಂಬಾ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಭಾರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ತುಂಬಾ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಷ್ಟು ಸೊಗಸಾದ ಮೂಗರ್ಜಿಯನ್ನು ಬರೆದ ಹುಡುಗನನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಷ್ಟೇ ಓದಿ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾದರು. ಅದನ್ನು ಓದಿದ ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರು ತಣ್ಣಗಾದರು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಈ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಬರೆದ ಮೇಧಾವಂತ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಇವೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಪುಣ್ಯಶಾಲಿಗಳು, ನೀವು” ಎಂದು. ಗೌಡರ ರುಮಾಲು ಸಡಿಲವಾಗಿ ಉಬ್ಬಿತು! ಹಬ್ಬಿತು! ಗೌಡತಿಯೂ ಬಂದಳು ಜರಿ ಸೀರೆಯನ್ನು ಪಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯವೆಂದು ಮಾಸ್ತರು ತಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಗೌಡರಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಕೊಟ್ಟರು, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡು.

ಗೌಡರು ಗೌಡತಿ ಕಡೆ ತಿರುಗಿದರು. ಗೌಡತಿ ಗೌಡರ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಏನೋ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಉಸಿರಿದಳು. ಶೀನೂಗೌಡರು, ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಮುದಿ ಹಸುವನ್ನೂ ಹಗ್ಗದ ಸಮೇತ ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಮಗನನ್ನು ಕರೆದು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. “ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಇದನ್ನೇ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡು ಕೊಡು. ಮಾಸ್ತರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ. ನಮಗೂ ಪುಣ್ಯ ಬಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ” ಎಂದು.

ಸುಬೇದಾರ್ ಮಾಸ್ತರು ಹಸುವಿನ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನೂ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿ ತಮ್ಮನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಮಣೆಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರು “ ಗೌಡರೇ-ಹಸುಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೋ, ಬಾಲವನ್ನೋ ನೋಡಿ ಆಯುಷ್ಯ ಹೇಳುವ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯರು ಹಿಂದೆ ಪಿಂಜರಾಪೋಲಿನ ಹತ್ತಿರ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಸ್ತ ನೋಡಿ ಸಾಮಾನ್ಯಕ ಹೇಳುವ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯರ ಕಾಟದಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಸತ್ತೇ ಹೋದರು. ಅವರಾದರೂ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಈ ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಆಯುಷ್ಯವನ್ನು ಅರಿತು ದಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ” ಎಂದು. ಗೌಡರು ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದರು-“ ಮಾಸ್ತರ, ನೀವಿಂಗೆ ಅನುಮಾನ ಪಡಂಬ್ಯಾಡ್ರಲ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನಂತೆ! ಪಶು ವೈದ್ಯರಿಲ್ಲವೆ? ನಿಮ್ಮ ಹಸವನ್ನೂ ಕರುವನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಪುಟ್ಟಶಾಮಿ ಬದುಕಿಸಿ ಕೊಡಲಾರನೆ. ಅದು ಸಾಯುವ ಹಸುವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡಿ. ಸತ್ತುಹೋದರೆ ಬೇರೆ ಹಸುವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕಳಿಸುವ ಭಾರ ನನ್ನದು ” ಎಂದು.

ಮಾಸ್ತರು ಅನುಮಾನದಿಂದಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಸುಬ್ಬಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಹಸುವಿನ ಮುಖಕ್ಕೆ ‘ಅರಸಿನ ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿ, ಕೊಂಬಿಗೆ ಹೂ ಸುತ್ತಿ, ಆರತಿ ಎತ್ತಿ “ ಹೋಗವ್ವ, ಮುದ್ದು ಗಂಗವ್ವ ” ಎಂದು ಹಾಡು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಳು. ಮಾಸ್ತರ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಮಾಸ್ತರಣಿ ಹಸುವಿಗೆ ಆರತಿ ಎತ್ತಿ “ ಬಾರವ್ವ, ಮುದಿ ಗಂಗವ್ವ ” ಎಂದು ಹಾಡು ಹೇಳಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಇಂಪಾದ ಕಂಠ ಮಾಸ್ತರಣಿಯದು! ಬಂಗಾರವೂ ಸಿಂಗಾರವೂ ಇಲ್ಲದ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಆಕೆ!

ಹಿಂದೆ ಬಂದರೆ ಒದೆಯುವುದಕ್ಕೂ, ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಹಾಯುವುದಕ್ಕೂ ಶಕ್ತಿ ಸಾಲದ ಗಂಗವ್ವ ಅವಸ್ಥೆಯೇ ಬಂಗಾರಕ್ಕನಿಗೂನೂ. ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಬೆತ್ತ ತೋರಿಸಿ, ಹಸುವಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ನೀರು ತೋರಿಸಿ, ಕರುವಿಗೆ ಕೆಚ್ಚಲು ತೋರಿಸಿ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಚಟಾಕು ಹಾಲು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಾಸ್ತರಂತೆಯೇ ಗಂಗವ್ವೆಯೂ ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ರೋಷದಿಂದ ಕೊಂಬುಗಳನ್ನಾಡಿಸುವಳು, ಒಡತಿಯಂತೆಯೇ ಒಂದಾವರ್ತಿ ಬುಸುಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ಬಾಲವನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವಳು-ಆಗ ಗಂಗವ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವವಿದೆ ಎಂಬುದು ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಮಾಸ್ತರು ‘ಎ’ ಎಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗುವರು. ಯಜಮಾನರಲ್ಲಿ ಜೀವವಿದೆ ಎಂದು ಮಾಸ್ತರಣಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು, ಆಗ ಅವರು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಕಂಚಿನ ಗ್ಲಾಸನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಹಾಕುವರು. ಯಜಮಾನಿಯ ಕಥೆ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕರುವಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಆಗ ಕರುವು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ “ ಅಮ್ಮ ” ಎಂದು ಅಳಿಲು ಕೂಗುವಂತೆ ಕೂಗುವುದು. ಕರುವಿನ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ತಂತುವು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಮತ್ತೆ ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಆ ಜೀವಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಜೀವವೂ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು.

ಒಂದು ದಿವಸ ಗಂಗವೈ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹುಲ್ಲಿನ ಗಾಡಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿತು. ಹಾಲು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಬಂಗಾರಕ್ಕನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಬಾಲದಿಂದ ರುಡಿಸಿತು ಬಂಗಾರದ ಕೆನ್ನೆಗೆ. ಕೆನ್ನೆ ಸರಪಣಿ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಮೂರು ಬಾಸುಂಡೆಗಳು ಕಾಣಬಂದುವು. ಕಂಚಿನ ಲೋಟ ಕರುವಿನ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಸೋಕಿತು. ಅದು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಒದ್ದಾಡಿತು. ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಏಳಲಿಲ್ಲ! ಸುಬೇದಾರ್ ಮಾಸ್ತರು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹಾಸಿ ಗೆಯಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿ ಬಿಸಿನೀರಿನ ಶಾಖಕೊಟ್ಟು ಹಸುವನ್ನು ಹೊಸ ಜನಿವಾರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಮುಂದೆರಡು ದರ್ಭೆ ಉದುರಿಸಿ ಸತ್ತುಹೋದ ಕರುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆಗೆ ಹೋದರು! ಮಾಸ್ತರ ಶಿಷ್ಯನೇ ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆಯ ವೈದ್ಯನಲ್ಲವೆ? ಶೀನುಗೌಡರು ಆಶ್ವಾಸನ ನೀಡಿರಲಿಲ್ಲವೆ-ಮಗ ಬದುಕಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲ ಎಂದು!

ಮಾಸ್ತರು ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನೆರದಿದ್ದ ಹೋರಿಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ವೈದ್ಯನು 'ಗರ್ಭದಾನ' ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನು ಕಲಿತು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಆಮೋಘವಾದುದು ಆತನ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನವೂ ನವ್ಯ ನೂತನವಾದುದು. ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸುವನು. ಅವುಗಳು ಅವನಿಗೆ ಏನನ್ನೋ ಹೇಳುವುದು. ಅದರಂತೆ ಅವನು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುವನು ಮಾಸ್ತರು ಬೆಸ್ಪಾಗಿ ಈ ಪಶುಪತಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಹೊಂಗೇಮರದ ಕೆಳಗೇನೇ ಕೂತು ಕೊಂಡರು.

ಊರಿನ ವಕೀಲನೊಬ್ಬನು ನಾಯಿಗೆ ಖಾಯಿಲೆಯೆಂದು ಒಂದು ನಾಯಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಪಶುಪತಿಯು ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅದರ ಮೈದಡವಿದನು. ಅದು ಪಶುಪತಿಗೆ "ಅಯ್ಯ, ವೈದ್ಯನೇ, ನನಗೆ ರೋಗವು ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೆ, ನನಗೆ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯೇ ಜಾಸ್ತಿ. ನನ್ನ ಯಜಮಾನನಾದರೋ ಮಹಾ ಲೋಭಿ. ಅವನ ಕಛೇರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಕಕ್ಷಿಗಾರರು ತಮ್ಮ ಬುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ನನಗೆ ಹಿಂದೆಲ್ಲ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಹೊಸ ಗುನಾಸ್ತನು ಬಂದು ಅದರಲ್ಲೂ ಪಾಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು! ಈಚೆಗೆ ನನ್ನ ಯಜಮಾನನ ಕಛೇರಿಗೆ ಕಕ್ಷಿಗಾರರೇ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ರೊಟ್ಟಿಯೂ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀನು ನನ್ನಮೇಲೆ ಕೃಪೆ ಇಟ್ಟು ಬೇಗ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕುಡಿಸು! ನಾನು ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗುವವನಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಸತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಯಾಗಿ ಬಂದರೂ ನನ್ನ ಯಜಮಾನನು ಮಾತ್ರ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ವಾದವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಎದ್ವಾತದ್ವಾ ಅವನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತೇನೆ! ಅವನ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಿತ್ತು ಒಗೆಯುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಇನ್ನು ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು" ಎಂದು ಹೇಳತೇನೋ

ಎನ್ನುವಂತೆ ವೈದ್ಯನು ಔಷಧಿ ಕುಡಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಒಂದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾಯಿಜನ್ಮವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿತು. ವಕೀಲನು ಕಣ್ಣು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟನು ! ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಒಬ್ಬನು ಖಾಯಿಲೆಯ ಕುರಿಯೊಂದನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಪಶುಪತಿಯು ಕುರಿಯ ಉಣ್ಣೆಯ ಮೇಲೆ ಮೃದುವಾಗಿ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಎರಡು ಸಲ 'ಬ್ಯಾ ಬ್ಯಾ' ಎಂದನು. ಕುರಿಯೂ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿತು. "ನೋಡು ವೈದ್ಯನೆ, ನನ್ನ ಯಜಮಾನನು ಭಾರಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ದುರಾಶೆಯಿಂದ ಅವನು ತುಂಬಾ ಅಗ್ಗದ ಸಾಮಾನುಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಇಟ್ಟಿಗೆ ಯೆಲ್ಲಾ ಹಸಿ. ಮರವೆಲ್ಲಾ ಬೆಂಡು. ಉಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ತುಕ್ಕು, ಸಿಮೆಂಟೆಲ್ಲಾ ಮರಳು, ಸುಣ್ಣವೆಲ್ಲಾ ಬಣ್ಣ. ಮುಂದಿನ ವಾರ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿ ನನ್ನ ಯಜಮಾನನ ಮನೇಗೆ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅತಿಥಿಯ ಔತಣಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಲಿ. ನನಗೆ ಖಾಯಿಲೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೊರಗುತ್ತಿದ್ದೇನಷ್ಟೆ. ಆ ಪಾಪಿಷ್ಠ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸೇರಲು ನನಗೆ ಒಲ್ಲದು. ನೀನೇ ನಿನ್ನ ಕೈಚಳಕದಿಂದ ಔಷಧಿ ಕುಡಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿಸಿಬಿಡು. ನನ್ನ ಮಾಂಸವೂ ರೋಗಪೀಡಿತವೆಂದು ಹೇಳು" ಎಂಬ ಕೋರಿಕೆ ಆ ಕುರಿಯ "ಬ್ಯಾ ಬ್ಯಾ" ಕೂಗಿನಲ್ಲಡಗಿತ್ತೇನೋ ಎನ್ನುವಂತೆ ವೈದ್ಯನು ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕುರಿಗೆ ಕುಡಿಸಿದ—ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕುರಿಯು ಹರೋಹರ ಆಯಿತು !

ಪಟೀಲನ ಮನೆಯವರು ಮೇಕೆಯನ್ನು ತಂದರು. ಮೇಕೆಗೂ ಅದೇ ಗತಿಯಾಯಿತು. ತಾಸೀಲ್‌ದಾರನ ಕೋಳಿಗೂ ಅದೇ ಗತಿಯಾಯಿತು ! ಪಶುಪತಿಯು ಔಷಧಿ ಕುಡಿಸಿದ ಎಂದರೆ ಮುಗಿಯಿತು—ಲೋಕದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಹರೋಹರ !

ಮಾಸ್ತರ ಕರುವಿನ ಸರದಿ ಬಂದಿತು. ಕರುವು ಪಶುಪತಿಗೆ ತನ್ನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಇಲ್ಲ ! ವೈದ್ಯನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದನು. ಶೀನಸ್ಥ ಗೌಡರೂ ಒಂದು ಕರುವನ್ನು ನೋಡಿ ಮಗನಿಗೆ "ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿ ಕರುವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು ಕಣೋ-ಮಗ" ಎಂದರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿ ಬೆಪ್ಪು ಬೆರಗಾಗಿದ್ದ ಮಾಸ್ತರು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಋಷಿಯಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು— "ಕರು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಬದುಕುವದುಂಟೆ, ಗೌಡರು ಬೇರೆ ಹಸುವನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕಳಿಸುವರೆಂದು".

ಪಶುಪತಿಯು ಅಪ್ಪನ ಯೋಚನೆಯನ್ನೂ ಅರಿತುಕೊಂಡನು. ಮಾಸ್ತರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡನು. ಸತ್ತುಹೋದ ಕರುವನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟು

ಕೊಂಡು ಚಿಕಿತ್ಸೆಮಾಡಿ ಕಳಿಸುವುದಾಗಿ ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಹೇಳಿದನು, ಸುಬೇದಾರ್ ಮಾಸ್ತರು ಜ್ಞಾನತಪ್ಪಿ ಬೀಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ವಾಲಾಡುತ್ತಾ ಮನೆ ತಲುಪಿದರು!

ಪಶುವೈದ್ಯನು ಸತ್ತುಹೋದ ಕರುವಿನ ಚಕ್ಕಳವನ್ನು ಸುಲಿಸಿ, ಚಕ್ಕಳಕ್ಕೆ ನೆಲ್ಲುಬ್ಬಲನ್ನು ತುಂಬಿ ಕರುವಿನ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಮೋಚಿಯಿಂದ ಹೊಲಿಸಿ ಮೊದಲಿ ನಂಥ (!) ಕರುವನ್ನೇ ತಯಾರುಮಾಡಿಸಿದನು.

ಸಾಯಂಕಾಲ ಮಾಸ್ತರು ಶಾಲೆ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗಂಗೆವೈ ಕರುವನ್ನು ನೋಡಿ ಮಮತೆಯಿಂದ ನೆಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾಸ್ತರು ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದರು! ವೈದ್ಯನು ಕರುವನ್ನು ಹಸುವಿನ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮಾತಾಡಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಬಂಗಾರಕ್ಕ ಹಾಲನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡಳು. ತೀನೂಗಾಡರು ಮಗನ ಅಸಾಧಾರಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗಿದರು. ‘ನೋಡಿ-ಮಾಸ್ತರೆ’ ಎಂದರು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ. ಮಾಸ್ತರಿಗಾದರೋ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರಹ ತಳ ಮಳು. ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಹೇಳದೆ ಇರುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಸೇರು ಹಾಲು ಕರೆಯುವ, ತುಂಬಾ ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನುವ, ಜಾತಿ ಸುಳಿಯ, ಹಾಯದ, ಒಡೆಯದ, ಕೊಂಬೂ ಮಾಟವಾಗಿದ್ದು, ಬಾಲದಲ್ಲೂ ರುಡಿಸದ ಎಳೆ ಪ್ರಾಯದ ಅಮೃತಮಹಲ್ ಹಸು ಮಾಸ್ತರ ಆಶೆ. ಆದರೆ ಗಾಡರು ಅಂಥ ಹಸುವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾರೆಯೇ? “ಇರಲಿ ನೋಡಿಯೇ ಬಿಡೋಣ” ಎಂದುಕೊಂಡು ಮಾಸ್ತರು ಇನ್ನೊಂದುಪಾಯ ಹೂಡಿದರು, ಶಿಷ್ಯನ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನರಿತಿದ್ದ ಅವರು. ಯಮನೂ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಆಗಿರುವ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಪಶುಪತಿಗೆ ಹೇಳಿದರು— “ಕೇಳು, ವೈದ್ಯನೆ ಹಸುವು ರಾತ್ರಿವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕನವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಿನ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಕಂಡಂತೆ ಬಾಯಿಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಜೋಳದ ಹೊಲವನ್ನು ಕಂಡಂತೆ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಗಾಣೆಗರವನು ಬಂದರೆ ಅವನ ನೆಟ್ ಬನೀನನ್ನು ನೆಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಹುರಳಿಮೂಟೆಯಂತೆ ಮೈ ಎಲ್ಲಾ ಮುದುರಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹುಲ್ಲಿನ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ ಹಾಕಿದೆ. ಅವಳು ಕೆವಿಗೆ ಬೂದಿ ಊದಿದಳು. ಪಂಡಗವ್ಯಕ್ಕೆ ಗಂಜಳಾ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಕಾಫಿಗೆ ಹಾಲು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿಕಿತ್ಸೆಮಾಡಿ ಸರಿಪಡಿಸಲಾರೆಯೆ” ಎಂದರು. “ನಾನಿರುವುದೇ ಅದಕ್ಕಲ್ಲವೆ” ಎಂದ ಪಶುಪತಿ!

ಮಾಸ್ತರು ಹಸುವನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮಾರನೆ ದಿವಸವೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಹೋದರು. ಪಶುಪತಿಯು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಸುವಾದ ಗಂಗೆವೈಯ ಮೈದಡವಿ ಬಾಲವನ್ನು ತಿರಿಚಿ ಕೊಂಬನ್ನು ತುರಿದನು. ಗಂಗೆವೈಯ ಮೂಕಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಶು ಪತಿಗೆ ಏನನ್ನೋ ಹೇಳಿದಳು—

“ ಮಗು-ಪುಟ್ಟಶಾಮಿ, ನೀನು ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗನಾಗಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಗೌಡರು ಒಂದು ದಿವಸವಾದರೂ ನನ್ನ ಹಾಲನ್ನು ನಿನಗೆ ಕುಡಿಯೋಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಧನಂಜಯ ಸೇಟ್ ಹೋಟಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನೀನಾದರೋ ಸೇಟ್ ಹೋಟಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೀರು ಕಾಫಿಯನ್ನು ಕುಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನಗೆ ವಯಸ್ಸಾದ ಮೇಲೆ ನನ್ನನ್ನು ಸಾಕುವುದು ದುಬಾರಿಯೆಂದರಿತು ದೊಡ್ಡ ಗೌಡರು ನನ್ನನ್ನು ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ನೀನಾದರೋ ನಿನ್ನ ವಿದೇಶಿ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಕ್ರಮದಿಂದ ನನ್ನಂಥ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾ ಉಪಕಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀಯ. ಯೋಜನೆಯ ಆಶೆ ತೋರಿಸಿ ಜನಗಳಿಂದ ತೆರಿಗೆ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಆ ಬಡ ಮಾಸ್ತರು ನೆಲ್ಲುಬ್ಬಲು ಕರುವನ್ನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಸ್ತರ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಸೀನೂ ಆಗಿರಬೇಕು ಬಾಲದಿಂದ ರೂಢಿಸಿ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಡ ಜಂತುವಿನ ಗೋಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವವರು ಯಾರು? ಒಂದು ವಿಚಾರ, ವೈದ್ಯನೇ-ನೀನು ನನಗೆ ಔಷಧಿ ಕುಡಿಸಬೇಡ. ನೀನು ಔಷಧಿ ಕುಡಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಗತಿ ಮುಗಿದಂತೆಯೇ! ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ! ಈ ಗುಟ್ಟು ಮಾಸ್ತರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ನಾನು ಸತ್ತುಹೋದರೆ ಗೌಡರು ಬೇರೆ ಹಸುವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಆಶೆಯಿಂದ ಮಾಸ್ತರು ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದಿರುವುದು. ನೀನು ಈಗ ನನಗೆ ಔಷಧಿ ಕುಡಿಸಿದರೆ ದೊಡ್ಡ ಗೌಡರಿಗೇ ಲುಕ್ಸಾನು. ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪುವವರಲ್ಲ ಅವರು! ಸಾಯುವುದೇನೋ ನನಗೆ ಸುಖ! ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ಗೌಡರಿಗೆ ನಷ್ಟ ನಾನು ಸತ್ತರೆ! ದೊಡ್ಡ ಗೌಡಳ ಋಣ ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಬದುಕಿರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ಔಷಧಿ ಕುಡಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಾಧ್ಯ, ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡು” ಎಂದು ಪಶುಪತಿಗೆ ಅದು ಹೇಳಿರಬೇಕು. ಕೇಳಿದವರಿಲ್ಲ! ನೋಡಿದವರಿಲ್ಲ! ಹೀಗೆ ಹೇಳಿತೋ ಏನೋ ಎಂದು ಮಾಸ್ತರು ಊಹಿಸಿಕೊಂಡರು-ಪಶುಪತಿಯು ಹಸುವಿಗೆ ಯಾವ ಔಷಧಿಯನ್ನೂ ಕುಡಿಸದೆ ಒಂದೆರಡು ಜೋಳದ ಕಡ್ಡಿ ತಿನ್ನಿಸಿ ಮೈದಡವಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮನೇಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ!

ಪಶುಪತಿಯ ಮಹಿಮೆ ಅಸಾರವಾದುದು ಎಂದುಕೊಂಡರು ಮಾಸ್ತರು. ಹಸುವನ್ನು ತಾವೂ ಸಾಯಿಸಲಾರರು, ಈ ಪಶುಪತಿಯೂ ಸಾಯಿಸಲಾರ!—ಶನಿಕಾಟ ವೆಂದರೆ ಇದೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಏಳೂವರೆ ವರ್ಷ ಕಾಡುತ್ತಲ್ಲವೇ?

ಹಾ. ರಾ.

ಹೊಸ ಬಾಲಭೋದೆ

ಅ ಆ ಆಟ ಆಗ ಆ ಆಟ
 ಉ ಊ ಊಟ ಆಗ ಆ ಊಟ
 ಒ ಓ ಓಟ ಈಗ ಓ ! ಒಟ
 ಆಟ ಊಟ ಓಟ
 ಆಗ ಆ ಆಟ ಈಗ ಈ ಆಟ
 ಈಗ ಈ ಊಟ ಆಗ ಆ ಊಟ
 ಆಗಲೂ ಓಟ ಈಗಲೂ ಓಟ

ಯಾವ ಆಟ ಚೆನ್ನು ? ಊಟಕ್ಕೆ ಏನು ಬೇಕು ?

ಹೇಳಿ ಬರೆಯಿಸಿ :

ಆಟ ಊಟ ಓಟ

ಅಲ್ಲೀ ! ಇದೇ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾವು ಕಲಿತ ಪಾಠ. ಇನ್ನೂ ಮರೆತಿಲ್ಲ, ಆಟ ಊಟ ಆದರೆ ಓಟವೇ ಹೊರತು ಪಾಠ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಹೇಳೋದು, ಮಕ್ಕಳ ಬಾಲಭೋಧೆಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಬರೆಸಬೇಕು. ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟೋ ಹಾಗೆ, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆಸಬೇಕು.

—ಎಂದು ವಿದ್ಯಾ ಸಚಿವರು, ಸಚಿವಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಘಾಟನೆ ತಿಳಿಸಿದರಂತೆ, ರಾಜೀವಪುರದಲ್ಲಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಗಾಧವಾಗಿ ಕೈಕೊಂಡು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲೇ ಬೇಕು ಎಂದರಂತೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಗತಿ ಮಾಡೋಣ ಸೈ! ಆದರೆ ಈಗ ಬೆಳೆದೋರ ಗಲಾಟೆ ತಡೆಯುಕ್ಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮುಷ್ಕರ, ಸಂಪು, ಅಶಿಸ್ತು, ಹೊಡೆದಾಟ ಎಲ್ಲವೂ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿ, ಅವರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಶಾಸನಮಾಡಿ ನಂತರ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡೋಣ” ಎಂದರಂತೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರು, ದೊಡ್ಡ ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ.

“ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹಾಗಿರಲಿ, ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದೋ ಯುವಕರಲ್ಲೇ ಅಶಿಸ್ತು, ದುಂಡಾವರ್ತನೆ ಎಲ್ಲಾ ಶುರುವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಅವರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತಂದು, ನಂತರ ಮಿಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸ ಬೇಕು, ನಾವು ಖಚುಮಾಡಿದ ಹಣ ಸದ್ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ, ಪೂರ್ಣ ಫಲ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಅಂತ ಖಚಿತವಾಗಬೇಕು” ಎಂದು ಹಣಕಾಸಿನ ಸಚಿವರು ಝುಝುಣಿಸಿ ದರಂತೆ.

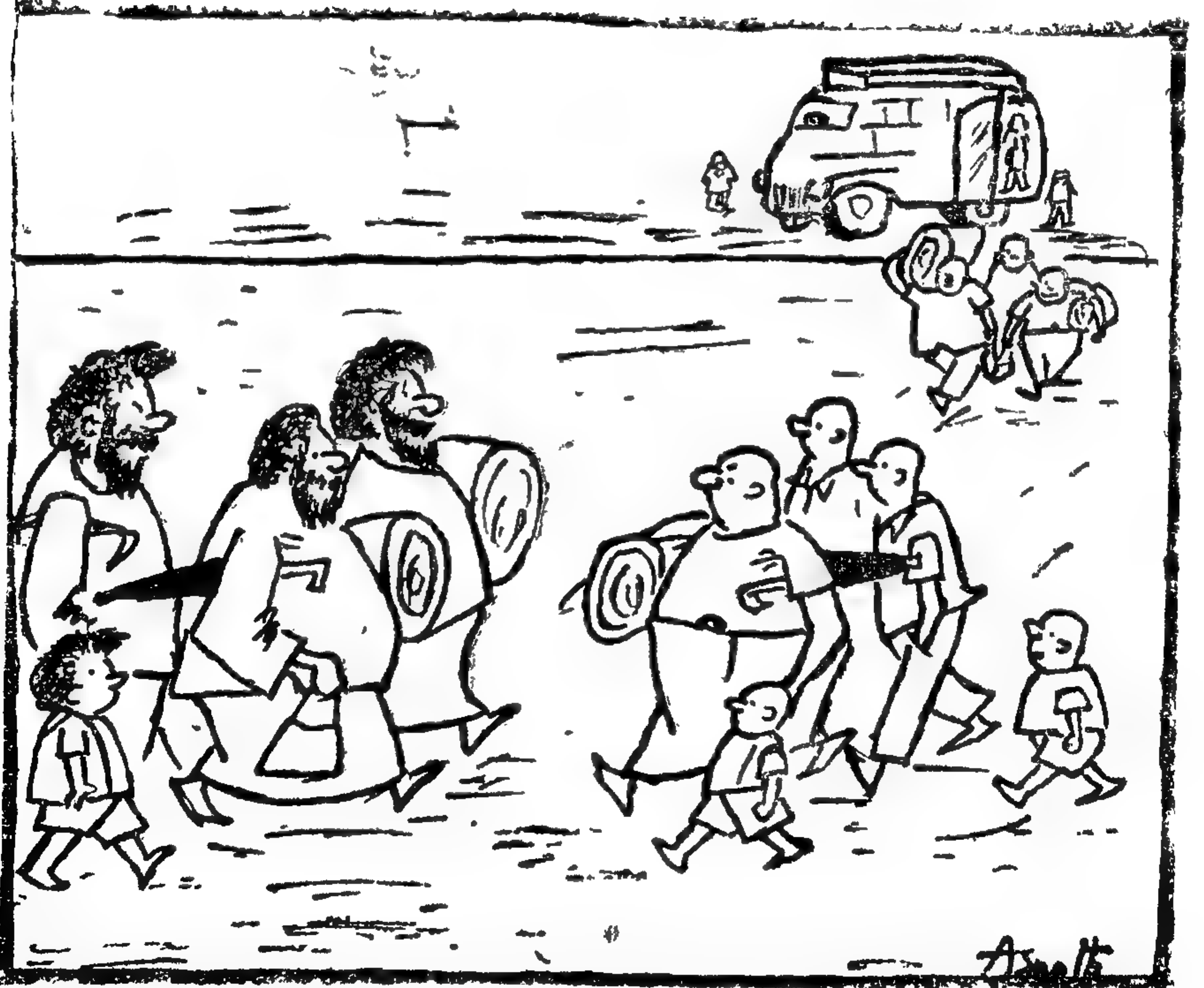
ಹಿರಿಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಚಿವರು ತುಸು ಕೆಮ್ಮಿದರಂತೆ. ಮಿಕ್ಕಲ್ಲ ಸಚಿವರೂ ಹಿರಿಯರ ಮಾತು ಕೇಳಲು ನಿಶ್ಚಬ್ಬರಾದರಂತೆ. “ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ, ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲೇ ಹುಡುಗರೂ ದೊಡ್ಡವರೂ, ಹೆಂಗಸರೂ ಗಂಡ ಸರೂ, ಎಲ್ಲರೂ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಏನೋ ಅಸಂತುಷ್ಟಿ, ಏನೋ ಕಾತುರ, ಏನೋ ವ್ಯಸನ ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗಿಯೇ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಿರುವಂತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮೂಲಭೂತ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕು. ಯೋಚಿಸಿ, ವಿಚಾರಿಸಿ ಆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ.

ಆಗ ಮುಖ್ಯಸಚಿವರಂದರಂತೆ. “ಈಗತಾನೇ ವಿದ್ಯಾಸಚಿವರು ಬಾಲಬೋಧೆ ಯನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ಸಾಹ ತುಂಬುವ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಬರೆಸಬೇಕು ಎಂದು. ಆದರೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅದೇ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಕಲಿತೇ ಈಗ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಜನತೆಯ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನೂ ಗಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹಿರಿಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದುದು. ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ಜನತೆಗೆಲ್ಲಾ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಾ ಊಟ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಆಟವಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅಶಿಸ್ತು, ಸಂಪು, ದುಂಡಾವರ್ತನೆ, ಎಲ್ಲವೂ ಓಟಕೇಳುತ್ತೇನೋ, ಮೊದಲ ಕಲಿತದ ಪಾಠದ ಅರ್ಥ ಈಗ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇನೋ ಎನ್ನಿಸುತ್ತೆ” ಎಂದು.

ಎಲ್ಲ ಸಚಿವರೂ ಹೌದ್ದಾದು ಎಂದರಂತೆ. ರಾಜೀವಪುರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಊಟ ಸಿಗುತ್ತಂತೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಆಟಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಯಂತೆ. ಸಂಪು, ಅಶಿಸ್ತು, ಹೊಡೆದಾಟ, ಬಡಿದಾಟಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ. ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲವಂತೆ—

—ಬಚ್ಚ

ತಿರುಪತಿ ಯಾತ್ರಾ ಸ್ಪಷ್ಟಣೆ

ನೀರು ಪಾಲು

ನಾನೂ ಈ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಪತ್ರ ಬರೆದು ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಚಂದಿಯ ಕೈಗೆ ಅಂಚೆಗೆ ಹಾಕಲು ಕೊಟ್ಟೆ. ಚಂದಿ ಯಥಾ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ವಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಜನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟ. ರಾಜ-ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಅದೂ ಇದೂ ತಾಪತ್ರಯ ಅಂದು ಕೊಂಡು ಮೊನ್ನೆ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಸಿಗುವವರಿವಿಗೂ ಹಾಗೇ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ. ಈ ಪತ್ರ ಬರೆದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ. ಪ್ರಸಂಚವೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೂ ಪ್ರಸಂಚಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರೆಲ್ಲಾ ಶತ್ರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶತ್ರುಗಳೆಲ್ಲಾ-ಹಾಗೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ-ಆದರೂ ನನ್ನ ಪತ್ರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸದೆ ಪುನಃ ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಸುಂಕದ ಹಳ್ಳಿಯ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗ್ಗಿನ ಸ್ನಾನೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ನಾನು ರಾಜ ಚಂದಿ ತಲಕಾಡು ಹಾದಿ ಹಿಡಿದೆವು. ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಸಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹಿಡಿಯಿತು—ಭಯಂಕರ ಮಳೆ ಹಿಡಿಯಿತು! ಅದೇನು ಇಂದ್ರನೇ ವರುಣನಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಇತ್ತು ಈ ರೀತಿ ಹುಯಿಸುತ್ತಿದ್ದನೋ ಅಥವಾ ರಷ್ಯನರು ತಮ್ಮ ಸ್ಟ್ಯಾಟ್ಸ್‌ಕ್ ಲೂನಿಕ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ವರುಣನನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕೆಣಕಿದರೋ ಆಕಾಶವೇ ಕರಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿರುವಹಾಗೆ—ಮಳೆ!

“ವಿಪರೀತ ಮಳೆ ಕಣಯ್ಯ” ಅಂದೆ ನಾನೂಕೂಡ ಇದು ಮಳೇನೇ ಇರಬೇಕೊಂತ ಯೋಚಿಸಿದ್ದೆ ಕಣಯ್ಯ” ಅಂದ ಚಂದಿ.

“ಅಯ್ಯ—ಈ ಮಳೆನಿಂತು—ನಾನು ಆಮೇಲೂ ಜೀವ ಸಹಿತ ಇದ್ದರೆ—ನನಗೆ ತಲಕಾಡೂ ಬೇಡ ಸುಡುಗಾಡೂ ಬೇಡ. ನಾನು ವಾಪಸಾಗುತ್ತೇನೆ” ಅಂದ ರಾಜ.

ನಾವು ಒಂದು ಮುತ್ತುಗದ ಮರದಡಿ ನಿಂತಿದ್ದೆವು. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು.

“ಅಲ್ಪಯ್ಯಾ....ರಷ್ಯನರು ಈಗಲೋ—ಇನ್ನೊಂದು ಘಳಿಗೆಗೋ ಚಂದ್ರ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಲು ಹವಣಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ನಾವು—ನಮ್ಮ

ನಾಡಿನಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರೋ ಈ ತಲಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗೋಕೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಯಾಸ ಪಡತಿರೋದು—ನಾಚಿಕೆಗೇಡು.” ಅಂದ ಚಂದಿ. “ಅದಕ್ಕೇನು ಮಾಡೋದಯ್ಯ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲೇ—ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್‌ನಿಂದ ಸಿಟಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕಿಂತ—ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯಾಸ ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಗೊತ್ತೇನು? ಅಂದ ರಾಜ.

ಅವರವರೇ ಹೊಡೆದಾಡಲಿ ಅಂತ ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ತುಸ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಮುತ್ತುಗದ ಮರ ನಮಗೆ ಯಾವವಿಧವಾದ ಆಶ್ರಯ ವನ್ನು ನೀಡಲಾರದಾಯಿತು. ಬದಲಾಗಿ ಮಳೆಯ ಹನಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತನ್ನ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನೀರನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಮೇಲೇ ಪ್ರಯೋಗಮಾಡ ಹತ್ತಿತು. ಈ ಅಪರ ಕರ್ಮಸ್ಥಾನದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆ ಮರದ ಆಶ್ರಯ ಬಿಟ್ಟು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಆಕಾಶದ ಕೆಳಗೇ ನಿಲ್ಲುವುದು ಮೇಲೆನ್ನಿಸಿತು. ಹಾಗೇ ಎಷ್ಟುಹೊತ್ತು ನಿಂತಿದ್ದೆವು ತಿಳಿಯದು. ನನಗೇನೋ—ಒಂದು ಯುಗವನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಹಾಗಿತ್ತು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಸ್ಸಿನ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಬಂತು. ಮೂವರೂ ಒಬ್ಬರನೊಬ್ಬರು ನೋಡುತ್ತ ನಡುಗುತ್ತ—ಆ ಶಬ್ದವನ್ನೇ ಕೇಳಿದೆವು.

“ಈ ಹಾಳೆ ಸೈಕಲುಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದಿತ್ತು” ಅಂತ ಗೊಣಗಿದ ರಾಜ.

“ಸೈಕಲುಗಳಿದ್ದರೆ ಏನಂತೆ. ಬಸ್ಸಿನ ಟಾಪ್‌ಮೇಲೆ ಬಿಸಾಡಿ ಹೋಗೋಣ” ಅಂದ ಚಂದಿ.

ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿರಬಂತು. ನಾವು ಮೂವರೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ರಸ್ತೆಯ ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆವು—ಬಸ್ಸಲ್ಲ—ಲಾರಿ! ಮುಚ್ಚಿದ ಕಾಕಿ ಮುಸುಕನ್ನು ತುಸ ಜರುಗಿಸಿ—ಒಂದು ಮಾತು ಲಾರಿಯ ಮುಂಭಾಗದಿಂದ ಹೊರಬಿತ್ತು.

“ಯಾರ್ ಸಾರ್ ಅದೂ?”

“ನಾವಪ್ಪಾ—ತಲಕಾಡಿಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಈ ವಾಹನ ಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಪ್ಪಾ” ಅಂತ ಬೇಡಿದ ಚಂದಿ.

“ಲಾರಿ—ತಲಕಾಡಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಈಗಲೇ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ—ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮೂರು ಮೈಲಿ—ನಾವು ಬೇರೆ ರಸ್ತೆ ಹಿಡಿತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಇಳಿಸ್ತೇನೆ, ತಲೆಗೆ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ” ಅಂದ ಡ್ರೈವರ್ ಮಹಾಶಯ.

ನಾವು ಚೌಕಾಸಿ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ ಸದ್ಯ ಆ ಜಾಗದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹೋದರೆ ಸಾಕೆನ್ನುವ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ವಾಹನ

ಗಳನ್ನು ಲಾರಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಎಸೆದು ನಾನು ರಾಜ ಚಂದಿ, ಡ್ರೈವರು ಕಂಡಕ್ಕರುಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೆವು. ಲಾರಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿತು. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಲಾರಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಮೈಲಿದೂರ ಸಾಗಿ—ಹಠಾತ್ತನೆ ನಿಂತಿತು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಡ್ರೈವರೇ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನೆಂದು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ. ಆದರೆ—ಡ್ರೈವರು ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಆತನ ಇಚ್ಛೆಗೂ ಲಾರಿಯ ಇಚ್ಛೆಗೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ತಾನು ಕಸುಬಿನ ಜೊತೆಗೆ ಕಲಿತ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಮಾತನ್ನೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ—ಲಾರಿ ಅವನ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಆತನ ಅಜ್ಞಾನುಸಾರ ನಾನು ರಾಜ ಚಂದಿ ಕಂಡಕ್ಕರು—ಲಾರಿಯನ್ನೂ ಡ್ರೈವರನ್ನೂ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಮೈಲಿ ತಳ್ಳಿದೆವು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಬಾರಿ ಲಾರಿ ಕೆಮ್ಮಿದ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿಬಂತು. ನನ್ನ ಕಾನಸ್ಥಿ ನಲ್ಲಿ ಹೇಗೂ—ಇದೊಂದು ಹೊಸ ಕಸುಬು ಸಿಕ್ಕಿದೆ—ನಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹಾಗೇ ತಳ್ಳುತ್ತ ತಳ್ಳುತ್ತ ಒಂದು ಊರೇ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ - ಕಡೆಗೆ ತಲಕಾಡಾದರೂ ಸರಿಯೆ—ನಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕ ಅಂದು ಕೊಂಡೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಇಷ್ಟು ದಿನ ಹೊತ್ತು ತಿರುಗಿದ ನಮ್ಮ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಾನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸಾಗಿಸೋಣ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಮಳೆಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಲಾರಿ ಹಠಾತ್ತನೆ ಪುನಃ ನಿಂತಿತು. ಪ್ರಾಯಶಃ ರಸ್ತೆ ಉಬ್ಬಿರಬೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ಮುಂದೆ ಬಂದು ನೋಡುವಲ್ಲಿ ಲಾರಿ—ಒಂದು ಕೆರೆಯ ದಡದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಹಾಗಿತ್ತು. ನಾನೆಲ್ಲೂ ನೋಡಿಲ್ಲ—ಹೀಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆ ಒಂದು ಕೆರೆಯೊಳಗೆ ಹಾದು ಹೋಗುವುದನ್ನು ! ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ನೀರು. ನಾವೇನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸಂಚಾರದಲ್ಲಿ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನೂ ದಾಟಿ ಸಮುದ್ರದ ಹತ್ತಿರವೇ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿವೇನೋ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಮುಂದೆ ಸಮುದ್ರ—ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ತುದಿಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ನೋಡಲು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಕವಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಣಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಫೂರ್ತಿ ದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು.

ಡ್ರೈವರು ತನ್ನ ಆಸನದಿಂದಿಳಿದು ನಾವಿದ್ದ ಸ್ಥಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದ. ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶಪಿಸಿದ. ಡ್ರೈವರುಗಳಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಕವಿ ಹೃದಯ ವಿರಲಾರದು.

“ ಈಗೇನು ಮಾಡಾನಾ ಸ್ವಾಮಿ ? ” ಅಂದ—ಬೀಡಿ ಕಚ್ಚುತ್ತಾ.

“ ? ! ? ! ” ಅಂದೆ.

“ ತಮ್ಮ ” ಅಂತ ಕೂಗಿದ

“ ಏನಣ್ಣಾ ” ಅಂದ ಕಂಡಕ್ಕರು.

“ ಈಗೇನ್ನಾಡಾನೇಳು ? ”

“ ನಂಗೇನು ಗೊತ್ತು ? ಈ ನೆರೆ ಇಳಿಯೋ ಗಂಟ—ಇಲ್ಲೇ ಸಾಯಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ ”

ಅಷ್ಟಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ಮೋದರೆ—ನಮ್ಮ ಯಣಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಂದ ಸಾಗಿ ಸೋರಿಲ್ಲಲ್ಲೋ ತಮ್ಮ ” ಅಂದ.

ನನಗೆ—ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಳವಳ ಉಂಟಾಯ್ತು. ನಾವು ಎಲ್ಲೋ ಹುಟ್ಟಿ—ಎಲ್ಲೋ ಬೆಳೆದು, ಎಲ್ಲೋ ಹೊರಟು, ಎಲ್ಲೋ ಸೇರಿ— ಈ ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾಯ್ತಲ್ಲಾಂತ ಘಾಬರಿಯಾಯ್ತು.

“ ಚಂದೀ ” ಅಂದೆ.

“ ನೀನೇನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲಯ್ಯ. ಈಗ ಹೇಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡ್ತಿಯಾ ಹೇಳು ” ಅಂದ.

ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಎಲ್ಲರೂ ಪುನಃ ಲಾರಿಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡೆವು. ಎರಡೂ ಕೊನೆಗಳಲ್ಲಿ ಡ್ರೈವರು ಕಂಡಕ್ಕರು—ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೂವರು. ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ ಇಬ್ಬರೂ ಬೀಡಿಗಳನ್ನು ಸೇದುತ್ತ ತಮ್ಮ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಲಾರಿಯ ಒಳಭಾಗವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಿದರು. ನೀರಿನ ಭಯದಿಂದ ಲಾರಿಯ ಕಿಟಕಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮುಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಹಾಳು ಹೊಗೆ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಡತೊಡಗಿತು. ಪ್ರಾಯಶಃ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರ ಪಾಡೂ ಹಾಗೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಕಳೆದವೋ ತಿಳಿಯದು. ನನಗೇನೂ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ—ಹಠಾತ್ತನೆ ಒಂದು ಸ್ಫೋಟನೆಯಾಗಿ ನನಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯ್ತು. ಲಾರಿ ಕದಲಿದ ಹಾಗಾಯ್ತು. ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಆಗಲೇ ಎಚ್ಚರವಾಗಿರಬೇಕು—ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಘಾಬರಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಕಡೆಗೆ ಲಾರಿಯ ಮುಸುಕನ್ನು ಸರಿಸಿ ಇಣಕಿ ನೋಡಿದ ಡ್ರೈವರ್. ಲಾರಿ ಸುತ್ತಲೂ ನೀರು ಬಂದಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕು ಟೈರುಗಳು ಮುಚ್ಚುವಷ್ಟು ನೀರು ಏರಿತ್ತು. ಸ್ಫೋಟನೆ ಶಬ್ದವಾದದ್ದು—ಒಂದು ಮರದ ಭಾಗ ತೇಲಿಬಂದು ನಮ್ಮ ಲಾರಿಗೆ ಹೊಡೆದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ.

ಆಗ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಊಟದ ಸಮಯ. ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಸವೂ ಅನ್ನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಸಮಯ.

ಪಾಪ—ಆ ರಸಗಳಿಗೇನು ಗೊತ್ತು—ನಮ್ಮ ಪಾಡು? ಕಾದು ಕಾದು ಅವು ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನೇ ಬಗೆಯಲು ಶುರು ಹಚ್ಚಿದವು. ನನಗಂತೂ ಇದರ ಬೇನೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಸಹಪಾಟಿಗಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಬೇನೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ದ್ರೈವರು ಕಂಡಕ್ಕರು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಬೀಡಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇದಿ ಬಿಸಾಡಿದರು. ಬಿಸಾಡಿದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಹುಡುಕಲು ಅವು ನೀರುಮಯವಾಗಿದ್ದವು. ನಮ್ಮ ರಾಜನ ಪಾಡಂತೂ ಹೇಳತೀರದು. ತನ್ನ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದ ಆರು ಕಾಡಾನೆ ಸಿಗರೇಟುಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಯ್ದು ಉಬ್ಬಿ ಕೊಳೆತು ವಾಸನೆ ಹತ್ತಿದ್ದವು. ಚಂದಿ—ಮೊಂಡು ಹಿಡಿದು ಆ ಸಿಗರೇಟುಗಳನ್ನು ಬಿಸಾಡಿಸಿದ್ದ. ಹಾಗಾಗಿ ರಾಜನಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಬೇಡವಾಗಿತ್ತು. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು.

“ ಅಯ್ಯಾ ಕೇಫ—ನೀನು ಊರು ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ—ನಮ್ಮವರಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಿ ಬಿಡಯ್ಯ—ಕಡೆಯ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕ್ಷಮಿಸಿಬಿಟ್ಟಿ ಅಂತ”
ಅಂದ ಚಂದಿ.

“ ಹೌದಯ್ಯ—ನನ್ನ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ದುಡ್ಡು ಬಂದರೆ—ಆ ಬೇ....ಹೋಗಲಿ ಪಾಪ!—ಆ ವೆಂಕೂಗೆ ಹದಿನಾಲ್ಕಾಣೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಯ್ಯ. ಆಮೇಲೆ—ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳು—ಕೊನೇಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡೇಂತ—ನಮ್ಮ ಚುಮ್ಮಿಗೆ ನನ್ನ ಕೊನೇ ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಯ್ಯ” ಅಂತ ರಾಜ ಗೋಳಿಟ್ಟ.

ನಾನು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ. ಮರುಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ—ಲಾರಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಜಲ ಪ್ರವೇಶ ವಾಯ್ತು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪುನಃ ಎಚ್ಚರವಾಯ್ತು. ಸುತ್ತಲೂ ಕತ್ತಲು ಕವಿದು—ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಮಯವಿದ್ದ ಹಾಗಿತ್ತು. ಲಾರಿಯ ಪೀಠವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತ್ಯಜಿಸ ಬೇಕೆಂದು ದ್ರೈವರ್ ಆಜ್ಞೆ ಇತ್ತ. ತ್ಯಜಿಸಿದೆವು. ಎಲ್ಲರೂ ಲಾರಿಯ ಮಾಡನ್ನು ಹತ್ತಿದೆವು. ನಮಗೂ ಆಲದ ಮರದ ಕೊಂಬೆಗಳಿಗೂ ಕೇವಲ ಅಂಗುಲಗಳಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಸೇರಿಕೊಂಡೆವು. ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡ ಲಿಕ್ಕೋ ಏನೋ—ಆ ಮರದ ಕೆಳಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಚೀರಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ—ಹೆಸರಿದ್ದ ಮತ್ತು ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟಗಳೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಪೀಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು.

ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ಈ ರೀತಿ ಕಳೆಯಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಮಂದಟ್ಟಾಯ್ತು. ಕತ್ತಲು ಕವಿದಂತೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಕಳವಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯ್ತು. ನಾನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅನ್ಯಾಯವೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಾಯ್ತು. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೂ ಪ್ರಪಂಚ ಯಥಾರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದು ನೋಡಿ ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಯ್ತು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಓಲಗದ ಶಬ್ದ—ನಮ್ಮ

ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಹಿಂಯ್ಯಾಳಿಸುವ ರೀತಿ ಇತ್ತು. ನಾನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗದಿದ್ದರೆ—ನನಗೆ ಈ ಸಾವು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ! ಛೇ—ನಾನೂ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಪಿ ಹೊಡೆದುದರ ಪರಿಣಾಮ—ಈ ಶಿಕ್ಷೆ! ಆದರೂ ನಾನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಪಾಪ—ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ! ಪ್ರಾಯಶಃ ಈ ಚಂದಿ ರಾಜ ರಾಜರ ಸಹವಾಸವೇ ದೊಡ್ಡ ಪಾಪ ಇರಬೇಕು!—ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು—ಮಳೆ—

“ ಲೋ ದ್ರಾಭೇ!—ಏಳೋ—ಇಳಿಯೋ!! ”

ನನಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ—ಬೆಳಗಾಗಿತ್ತು—ರಾಜ—ಚಂದಿ—ಡ್ರೈವರ್ ಕಂಡ ಕ್ಷಣ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಮಳೆ—ನಿಂತಿತ್ತು. ನೀರು—ಸ್ವಲ್ಪ ಸರಿದಿತ್ತು. ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲಾ ಲಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಕಳೆದೇನೆಂದು ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಅರಿವಾಯ್ತು. ಆದರೆ ಅಲುಗಾಡಲು ನನ್ನ ಕೈಕಾಲುಗಳು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ನನಗೂ ಒಂದು ಜೇಡಿಮಣ್ಣಿನ ಮುದ್ದೆಗೂ ಏನೊಂದೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದಿರಲಾರದು. ಅಂತೂ ಬಹಳ ಮೆಹನತ್ತು ಮಾಡಿ ಕೆಳಗಿಳಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸ—ಮುಂದಿನ ಊರನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕುವುದು. ನಮ್ಮ ಲಾರಿ—ಕದಲುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ—ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ನೀರು ನಿಂತಿರಬಹುದೆಂದು ನಮಗ್ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು. ಅಂತೂ ಆ ರಸ್ತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಊರಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತು. ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ನಡೆದೇವು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ಮೈಲಿ ನಡೆದಿರಬಹುದು—ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹತ್ತು ಮೈಲಿಗಳ ಹಾಗೆ ಭಾಸವಾಯ್ತು—“ ಪಾಪಯ್ಯನ ದೊಡ್ಡಿ ”—ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದೆವು. ಊರು ಅದೇ ತಾನೇ ಎಚ್ಚರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗಿತ್ತು. ಒಬ್ಬ ಮುದುಕ—ಒಬ್ಬ ಬುಡು ಬುಡುಕೆಯವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ—ಬೇರೆಯಾರೂ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ.

“ ಏನ್ರಸ್ವಾ—ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹೋಟೆಲುಂಟೇ ” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ—

“ ಬಿಡಿಸಾರ್—ಬ್ರಾಂಬ್ರೋ—ಹೊಲೇರೋ—ವೋಟ್ಸೆದ್ರೆ ನುಗ್ಗೋಣ ” ಅಂದ ಡ್ರೈವರ್.

ನಾನು ಸುಮ್ಮನಾದೆ. ರಾಜ ಚಂದಿ ನಕ್ಕರು.

“ ವೋಟ್ಲೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ—ಕೆಂಪಮ್ಮನ ಮನೆಲಿ—ಯೋಳಿದರೆ—ನಿಮಗೆ ನಾಷ್ಟಾ ಕಾಪಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ— ದುಡ್ಡಿಗೆ ” ಅಂದ—ಮುದುಕ.

ಬೇರೆ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲವೆ—ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಋಣಾನುಸಂಬಂಧ ಅಂದುಕೊಂಡು ಕೆಂಪಮ್ಮನ ಮನೆಗೆ ಹೋದವು. ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನನ್ನ ಜೀವ ಮತ್ತು ಆತ್ಮ ಹೊಡೆದಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಭಾಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾಗಿತ್ತು—ಸದ್ಯ—ಕೆಂಪಮ್ಮ ಅನ್ನದಾತೆ—ತನ್ನ ಅವಲಕ್ಕಿ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಮತ್ತು ಕಾಫಿ—ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದಳು. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ಜೀವಖಳೆ ಕೊಟ್ಟಳು.

“ ಸ್ವಾಮಿ—ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ದಾರಿ ನಿಮಗೆ—ನನ್ನ ಪಾಡು ನನಗೆ—ನಿಮ್ಮ ಸೈಕಲ್ ಏನು ಮಾಡ್ತೀರ ? ” ಅಂದ—ಡ್ರೈವರ್.

ಕೆಂಪಮ್ಮನ ಲೆಖ್ವ ಫೈಸಲ್ ಮಾಡೋಣವೆಂದು—ನಮಗೆ ಬಡಿಸಿದಾತನನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಡ್ರೈವರ್ ಮೊದಲೇ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನಂತೆ.

ಪುನಃ ನಮ್ಮ ಸೈಕಲ್ ಕಳೇಬರಗಳನ್ನು ತರಲು ಲಾರಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದೆವು. ನನ್ನ ಜೇಬಿನಿಂದ—ನಾಲ್ಕಾವರೆ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದು ಡ್ರೈವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಹೋದೆ—ನಿರಾಕರಿಸಿದ.

“ ಸ್ವಾಮಿ—ಈ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಸತ್ತು ಬದುಕಿದೆವು ಸ್ವಾಮಿ. ಈ ದುಡ್ಡಿನಿಂದ—ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾಪ್ಯ ಹಾಳುಮಾಡಬೇಡಿ ” ಅಂದ.

ನಮ್ಮ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೈಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು—ಅವನೂ ಕಂಡಕ್ಕರೂ ತಮ್ಮ ಲಾರಿಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದರು. ನನಗೆ ಬಾಯೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕೆಲವೇ ಘಂಟೆಗಳ ಸ್ನೇಹ—ಸಾಹಸ—ಅಗಲುವಿಕೆ—ಇವುಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಮಾತೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಿಸದೆ—ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟೆ.

“ ಕೇಫ ”

ದಾನವೀರ ತರಕಾರಿ ಸಾಹುಕಾರರು ನಿಧನರಾದಾಗ ದೈನಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೊದಲ ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿ ಹೆತ್ತಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಓದಿ ಕಾಲೇಜು ಹುಡುಗನೊಬ್ಬ ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅತ್ತನಂತೆ.

“ ನೀನ್ಯಾಕೆ ಅಳುತ್ತೀ ! ನಿನಗೇನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ, ನಿನಗೇನೂ ಸೂತಕ ಇಲ್ಲ ವಲ್ಲ ” ಎಂದು ಪ್ರೊಫೆಸರು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಲು ಹೇಳಿದಾಗ ಹುಡುಗ ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿ ಅಂದನಂತೆ

“ ಅದಕ್ಕೇ ಸಾರ್ ? ಅಳ್ತಾ ಇದೀನಿ ” ಅಂತ.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XX   XX XX   XX ನವ್ಯ ದಂತ ವೈದ್ಯ XX   XX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ಭಾನುವಾರ ಸಂಜೆ ಅಡ್ಡಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ, ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ದಂತವೈದ್ಯ ಡಾ|| ಶಿಶುಪಾಲಾರವರೂ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಜತೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಸಂಜೆ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಸಾವು ಕೇಡು, ನೋವು ಬೇನೆ ಇವುಗಳನ್ನೇ ಕಾಣುವ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪದ್ಯ ಪ್ರವಚನ ಅಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರಾನೇ ಅನ್ನಿ. ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ಕೇವು ರಕ್ತ, ಹೊಲಸು ಗಲೀಜು ಇವುಗಳನ್ನೇ ಬಾಯಿಬಿಡಿಸಿದಾಗ ಕಾಣುವ ದಂತವೈದ್ಯರಿಗೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗೀತಗಳ ಗಂಧ ಕೂಡ ಇರದೇ ಇರೋದು ಸಹಜ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಡಾ|| ಶಿಶುಪಾಲಾರವರು ಆ ಸಂಜೆ ಹಾಡೋ ಮಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪದ್ಯವನ್ನೂ ಪಠಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದು ಏನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ. “ಏನು ಡಾಕ್ಟರ್ ನೀವು ಪಠಿಸುತ್ತಿರೋದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಗಟ್ಟಿಯಾಗೇ ಅನ್ನಿ” ಎಂದೆ.

ಆ ವೇಳೆಗೆ ಉರು ದಾಟಿ ಮಾಗಡಿ ರಸ್ತೇಲಿ, ದೊಡ್ಡ ಆಲದಮರದ ಕೆಳಗಿದ್ದ ಕಲ್ಲುಕಟ್ಟಿ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲೇ ಕುಳಿತೆವು. “ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾ ನಯ್ಯಾ, ಪದ್ಯಾನ. ಆದರೂ ಮನೇಲಿ ಹೆಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳು ಇರೋವಾಗ ಗಟ್ಟಿ ಯಾಗಿ ಓದುಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಬರುಲ್ಲ. ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದರೆ ರಸವತ್ತಾಗಿರುತ್ತೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಲು ಸೊಗಸಾದ ವಾಕ್ಯರಣಿ ಇದೆ. ನವ್ಯ ಅಂದರೆ ಸಣ್ಣಾಚಾರಿ ಪದ್ಯಾನೆ ಓದಬೇಕು” ಎಂದರು ಡಾಕ್ಟರು.

ನಾನೂ ಸಣ್ಣಾಚಾರಿ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿದ್ದೆ. ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ಹಾಗೇ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ. ದುರ್ನಾತ ಬಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ. ಆದರೂ ಸಾಲು ಗಳಲ್ಲಿ ಏನೋ ಚತುರತೆ, ಹಿರಿಯ ಉದ್ದೇಶದ ಧ್ವನಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆರಳಿಸಿ ದರೂ ಋಷಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸೇಂದಿಯಂತೆ ದುರ್ನಾತ ಬಡಿದರೂ ಸೇವಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಏನೋ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. “ಅವನನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಕಣಯ್ಯಾ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ. ಅವನ ಬಾಯಲ್ಲೇ ಅವನ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು” ಎಂದು ನಾನೂ ದನಿಗೂಡಿಸಿದೆ.

ಅ ಮಾತು ಈ ಮಾತು ಅಡುತ್ತಾ ಮನೆಗೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಎಂಟಾ
ಗಿತ್ತು.

*

*

*

*

ಮಾರನೆ ಸಂಜೆ ಡಾ|| ಶಿಶುಪಾಲ್ ನಮ್ಮನೆಗೆ ಬಂದ. “ನಿನ್ನೆ ತಾನೆ ಮಾತಾ
ಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವಲ್ಲಾ! ಇವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅವನೇ ಬಂದಿದ್ದ ನನ್ನ ದವಾಖಾನೆಗೆ”
ಎಂದ. “ಅವನು ಎಂದರೆ ಯಾರು” ಎಂದೆ. “ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೆಯಾ?
ನವ್ಯ ಕವಿ ಸಾಮ್ರಾಟ ಸಣ್ಣಾಚಾರಿ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅವನೇ ಬಂದಿದ್ದ. ಅಂದರೆ
ಜತೇಲಿ ಇದ್ದ ಒಂದು ಧಡೂತಿ ಹೆಂಗಸು ಅವನನ್ನು ಕರೆದು ತಂದಿದ್ದಳು. ಹುಳುಕು
ಬಿದ್ದ ಅವನ ಎರಡು ಹಲ್ಲನ್ನು ಕೀಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಆಕೆ. ಅವನಿಗೆ ಆ ಹಲ್ಲು
ಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಆಶೆ. “ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಡಾಕ್ಟರೇ, ಹಲ್ಲು
ಗಳನ್ನು ಕೀಳದೇ ಸರಿಮಾಡಿ” ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡ. ಆಕೆಯಾದರೋ
ಕಠಿಣವಾಗಿ “ಅವೆರಡು ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದಲೂ ದುರ್ವಾಸನೆ ಹೊಡೀತಾ ಇದೆ ಡಾಕ್ಟರೇ!
ಕಿತ್ತುಹಾಕಿಬಿಡಿ ಡಾಕ್ಟರೇ! ಮೂರುವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾನೇ ಇದೀನಿ. ಆ
ಹಲ್ಲುಗಳರೋ ತನಕ ಅಗಿಯುಕ್ಕೆ ಆಗುಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ಊಟ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡು
ಕ್ಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕೀಲು ಕೀಲೆಲ್ಲ ನೋವೋದೂ, ಕ್ಷಯ ಬಂದವರ ಹಾಗೆ ಕೃಶವಾಗಿ
ರೋದೂ ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಎಂದು. ನೋಡಿ ಹೇಗಿದ್ದಾರೆ, ಜೇಡನ ತರಹ
ಹಂಚಿಕಡ್ಡಿ ಹಾಗೆ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಪೂರ್ಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು”
ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ನಾನು ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದೆ. ಎರಡು ಎಡ ದವಡೆಹಲ್ಲುಗಳೂ ತೇದು
ಹೋಗಿದ್ದುವು. ಅವುಗಳ ತಳದಲ್ಲಿ ವಸಡಿನಂಚಿನಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ಕೊಳೆತ ವಾಸನೆಯು
ಕೇವು ರಕ್ತಮಿಶ್ರವಾಗಿ, ಬುಗ್ಗೆಯಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದಂತೆ ಹೊರಸೂಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಹಲ್ಲು
ಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೇ ಅವ ಕೂತಲ್ಲಿಂದಲೇ ಕೂತಹಾಗೇ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದ. ಅಷ್ಟು
ನೋವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹಿರಿಯಾಶೆ ಇದ್ದರೂ, ಆಕೆ
ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಎಂದು ದಂತಶಾಸ್ತ್ರದ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮಂದ
ಟ್ಟಾಗಿತ್ತು. ಕಡೆಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇವೆರಡನ್ನೂ ಕೀಳಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ,
ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೇ ಅಪಾಯ ಎಂದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಬೇರೆ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟು
ತ್ತೇನೆ. ಪುಳ್ಳಂಗಾಯಿ ಉಂಡೆಯನ್ನೂ ತಿನ್ನಬಹುದು ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟೆ.
ಕಡೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ. ನಾಡಿದ್ದು ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕೀಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ
ಮಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ಭಾನುವಾರ ಅವನನ್ನು ನಮ್ಮನೆಗೆ ಸಂಜೆ
ಫಲಾರಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಅವನ ಬಾಯಲ್ಲೇ ಅವದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವಿಬ್ಬರೂ
ಕೇಳೋಣ” ಎಂದು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೇಳಿದ. ಇದರಲ್ಲೇನೋ ದೇವರ ಕೈವಾಡ

ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ನಿನ್ನೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಇವತ್ತು ಅವನೇ ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ? ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸಿತು. ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿ ಡಾಕ್ಟರ್. ಅವನ ಪದ್ಯಾವಳಿ ಕೊಂಡು ಬೇಕಾದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರ್ತು ಮಾಡಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅಂದಹಾಗೆ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆತಂದಾಕೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಇರಬಹುದು. ಆಕೇನೂ ಕರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಬೇರೆ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರ್ತುಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತೇನೋ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಅವನಿಗಿಂತ ವಯಸ್ಸಾದವಳ ಹಾಗಿದ್ದಳು ಆಕೆ. ಸುಮಾರು ತೂಕ ಆಕೆಯದು. ಅಗ್ನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸಿದ ರಂಗು. ಹಣವಂತೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಳು. ಸಪ್ತಸಮುದ್ರದಾಚೆಯಿಂದ ಬಂದ ಆಫ್ರಿಕನ್ನರ ಕಳೆ ಇತ್ತು. ಇವನೋ ಕೃಶಾಂಗ. ಕೆಮ್ಮಿದರೆ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳೋ ಹಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಹರಿದ ಮಾಸಲುಪಂಚೆ, ಒರಟು ಜುಬ್ಬಾ. ಬೀಡಿಕಟ್ಟು ತುಂಬಿದ ಜೇಬು, ನಾಲ್ಕಾರು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಕ್ಷಾರಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮುಖ. ಹೆಂಡತಿ ಇರಲಾರಳು. ಇವನ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿ ಮೆಚ್ಚಿದ ಹಣವಂತೆ ಇರಬೇಕು. ಸ್ವತಂತ್ರಳೂ ಇರಬೇಕು. ಹೇಗೂ ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ನಂತರ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸ ಬಹುದು” ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರ್ ಶಿಶುಪಾಲ ಹೇಳಿದ.

ನಾನೂ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಮುಗುಮ್ಮಾಗಿ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇನಿ. ಮೀನಂಗಡಿ ಖಾದರ್ ಸಣ್ಣಾಚಾರಿ ಮನೇ ಬೀದೀಲೆ ಇದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

* * * * *

ಖಾದರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಸಣ್ಣಾಚಾರೀ ಮನೆಗೆ ಈಕೆ ಮೂರುವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ. ಪದ್ಯಾವಳಿನ ಈಕೇನೆ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿದಳಂತೆ. ಮಲಯಾದೇಶಕ್ಕೆ ಅವಳ ಗಂಡ ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ಹೇರಳ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಟೀ ತೋಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೃತನಾದನಂತೆ. ಈಕೆಗೆ ಮಕ್ಕಳೂ ಮರಿಯಾರೂ ಇಲ್ಲವಂತೆ. ತನ್ನ ಒಬ್ಬ ಇದಾನಂತೆ. ಪದ್ಯ, ಗೀತೆ ಅಂದರೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಂತೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಸಣ್ಣಾಚಾರಿ ನವ್ಯ ಪದ್ಯವೊಂದನ್ನು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಲಿ ಓದಿದ ಮೇಲೆ ಅವನ ವಿಳಾಸ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ, ಅವನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದಳಂತೆ. ಅವನ ಬಡತನ, ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಒಂಟಿಜೀವನ ನೋಡಿ ಕನಿಕರಗೊಂಡು, ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಕನ ತರಹ ಅವನನ್ನೂ ಕಾಪಾಡುತ್ತಾ ಇದಾಳಂತೆ. ಇವನ ಸೇವೆ ಮಾಡುಕ್ಕೆ ಎಂದೇ ಒಬ್ಬ ಆಳನ್ನೂ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದಾಳಂತೆ. ಬರೆದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ತನ್ನೆದುರಿಗೆ ಮೊದಲು ಓದಬೇಕು ಎಂಬ ವಾಗ್ದಾನವನ್ನೂ ಅವನಿಂದ ಪಡೆದಿದ್ದಳಂತೆ.

ಸರಿ! ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ ಗುರ್ತುಮಾಡುವುದು ಸುಲಭವಾಯ್ತು
ನನಗೆ.

* * * *

ಸಣ್ಣಾಚಾರಿಯ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ದಿನ ನಾನೂ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ದಿಟ
ವಾಗಲೂ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ದುಃಖವಾಗುವಂತಿತ್ತು. ಗಳುವಿನಂತ ದೇಹ
ವಂತಿರಲಿ. ಮಾಸಿದ ಜುಬ್ಬ ಹಾಗಿರಲಿ. ತಲೆಯ ಪುರುಚುಕೂದಲೂ ಇದ್ದು
ಗೊಳ್ಳಲಿ. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಏನೋ ಒಂದು ಅವ್ಯಕ್ತ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸು-
ತ್ತಿದ್ದ ಕಳೆ ಇತ್ತು. ದೆವ್ವ ಬಡಿದವರ ಮುಖದ ಕಾತರತೆ, ಬಿನ್ನತೆ ತುಂಬಿತ್ತು.
ಯಾವ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತೋ ಎಂದು ಭಯಪಡುವ ಭೀತಿ ತುಳು
ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅಯ್ಯೋ ಸಾವ ಎಂದೆನ್ನಿ ತು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು. ಆಕೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿದೆ.
ನೋಡುಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೇನು, ಸಮಾನ ಧರ್ಮದಿಂದ, ಕರುಣೆಯಿಂದ ಇವನನ್ನೂ
ಸ್ವಾರ್ಥವಿಲ್ಲದೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳಲ್ಲ ಮಹಾತಾಯಿಯ ಹೃದಯ ಇವಳಿಗೆ ಇದೆ
ಎಂದೆನ್ನಿಸಿತು. ಕವಿಯ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಈಕೆಗೆ ಆಗಬಹುದಾದ ಸಂಕಟ
ವನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸುವಂತೆ ಸಮಾಧಾನದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಡಾ|| ಶಿಶುಪಾಲಾರವರು
ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಸಿದ್ದರು. ನನಗೋ ಹೆಂಗರುಳು. ಇನ್ನು ಈಕೆಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳ
ಬೇಕಾದ ಚೈತನ್ಯ ನನ್ನ ಲಿದೆಯೇ ಎಂದೂ ಅನುಮಾನ ಮೂಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಣ್ಣಾಚಾರಿಯನ್ನು ಚಿಕಿತ್ಸಾರಂಗಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ಹೊರ
ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಆಕೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡೆವು. ಚಿಕಿತ್ಸಾರಂಗದಿಂದ ನೋವಿನ ಕೂಗು
ಕೇಳಿಸಿತು. ಆಕೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು “ ಹೆದರಬೇಡಿ! ಮಾರ್ದಕ ಇನ್ವಕ್ಷನ್
ಕೊಡುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋವಾಗುತ್ತೆ. ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮರ ಗಟ್ಟಿ ಹೋಗುತ್ತೆ.
ನೋವಿನ ಕೂಗು ಕೇಳಿಯೇ ಬಿಳಿಚುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟರಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಹಲ್ಲು ಕೇಳಬೇಕಾ
ದಾಗ, ಡಾಕ್ಟರ ಇಕ್ಕಳವನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತೀರೇನೋ
ಎಂದೆಲ್ಲಾ ನನಗೇ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿದಳು. ಕುತ್ತಿಗೆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಡಿಲಮಾಡಿ
ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ನನ್ನನ್ನು ಮಲಗಿಸಿದಳು. ನಾನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ
ಚಿಕಿತ್ಸಾಮಂಟಪದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಿತು. ಡಾ|| ಶಿಶುಪಾಲಾರವರು ಸಣ್ಣಾಚಾರಿ
ಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಕ್ಕೆ ತಂದು ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿದರು.
“ ಈಗೇನೂ ಯಾತನೆ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ‘ ಊಹ್ಣಾ ’ ಅನ್ನುವಂತೆ
ಸಣ್ಣಾಚಾರಿ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದ. ಹೋಗಿ ಬರಬಹುದು ಎಂದರು ಡಾಕ್ಟರು.

ಹಣದ ಚೀಲದ ಬಾಯಿ ಬಿಡಿಸುತ್ತಾ ಆಕೆ “ ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸದ ಸೇವೆಗೆ ಕಾಣಿಕೆ
ಯಿಷ್ಟು ಕೊಡಬಹುದೋ ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

“ ವಸಡು ಹುಣ್ಣೆಲ್ಲಾ ಆರಿದ ಮೇಲೆ ಭಾನುವಾರ ಸಂಜೆಯೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮನೆಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣಾಚಾರಿಗಳೇ ಪಠಿಸಬೇಕು. ಅದೇ ಅವರು ಕೊಡ ಬೇಕಾದ ಕಾಣಿಕೆ. ಅವರು ಬರುವ ಸಂಜೆ ತಾವೂ ನಮ್ಮನೆಗೆ ಬರಬೇಕು” ಎಂದರು. ಡಾಕ್ಟರು.

“ ಪದ್ಯ, ನವ್ಯ, ಗೀತೆ ಸಂಗೀತ ಅಂದರೆ ನಿಮಗೂ ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟವೇ? ದಂತ ವೈದ್ಯರಾಗಿಯೂ ರಸೋಲ್ಲಾಸ ಅನುಭವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದಳಾಕೆ.

ಸಣ್ಣಾಚಾರಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋದಳು.

* * * *

ಒಂದು ವಾರ ಆಯಿತು. ಎರಡು ವಾರ ಮುಗಿಯಿತು. ಒಂದು ತಿಂಗಳೂ ಕಳೆಯಿತು. ಸಣ್ಣಾಚಾರಿಯ ಕಾವ್ಯವಾಚನ ಎಂದಯ್ಯಾ ಎಂದು ಡಾ|| ಶಿಶುವಾಲ್ ರವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವತ್ತು ದವಾಖಾನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದವರು ಇವತ್ತಿನ ತನಕ ಮುಖವನ್ನೇ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರು ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಆಕೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸೋಣ ಎಂದೆ. ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸಿದ ಡಾಕ್ಟರು ರೋಗಿ ಹೇಗಿದಾನೆ ಅಂತ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರೋದು ತಪ್ಪೇನ ಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದೆ. “ ಹಾಗಲ್ಲ! ರೋಗಿ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದರೆ ಹೋಗಬೇಕೇ ವಿನಹಾ, ನಾವೇ ಮುಂದೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಗೋದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ಬೇರೆ ಡಾಕ್ಟರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಕಸವಿಸಿ ಅಲ್ಲವೇ” ಎಂದರು ಡಾಕ್ಟರು ಹಾಗಾದರೆ ನಾನೇ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಕೆಯ ಮನೆಯತ್ತ ಮಾರನೆ ದಿನ ಹೋದೆ. “ ಈ ಕಡೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ತಮ್ಮನ್ನೂ ಕಂಡು ಹೋಗೋಣ ಅಂತ ಬಂದೆ. ಸಣ್ಣಾಚಾರಿಯವರು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ. ತಾವು ಕ್ಷೇಮವೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. “ ಸಂತೋಷ ಬನ್ನಿ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಐದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಶಿವನ ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ವೇದ ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ದೀಕ್ಷಿತರು ಬಲು ಹಿತವಾಗಿ ವೇದ ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳೋಣ ಅಂತ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಣ್ಣಾಚಾರಿಯವರನ್ನು ನೋಡಿ ಮೂರು ವಾರಗಳಾಯ್ತು. ಹಲ್ಲು ತೆಗೆಸಿದೆ ನೋಡಿ. ಅವತ್ತಿನಿಂದ ಒಂದು ವಾರ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಒಂದು ಹೊಸ ಪದ್ಯವೂ ಅವರ ಮೆದುಳಿಗೆ ಮಿಂಚಲಿಲ್ಲ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾವುದೋ ಅನ್ಯಕ್ತ ಶಕ್ತಿ ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು ಅಂದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಆಲ್ಲೇನು ಕೆಲಸ! ದೀಕ್ಷಿತರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿ ಇರುವುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವರ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ತೊಡಗಿ ದ್ದೇನೆ. “ ಎಂದಳು. ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧವಾದಳು. ನಾನೂ ಹೊರಟೆ.

“ ನೀವೇ ಹೋಗಿ ಸಣ್ಣಾಚಾರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದಲ್ಲ ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ರಸ್ತೆ ತಿರುಗಿ ಹೊರಟು ಹೋದಳು.

ಸಣ್ಣಾಚಾರಿಯನ್ನು ನೋಡುವ ಕುತೂಹಲ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹೋದೆ. ಮನೆ ಪಕ್ಕದ ಒಗೆಯೋ ಕಲ್ಲಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಗೆಯುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದ ಅವ. ಮೊದಲು ಗುರ್ತು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಚಾರ ವಿಚಾರಿಸಿದೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿರೋ. ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಉಣ್ಣುತಾ ಇರೋ. ಗರಡಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇರೋ ಎಂದ.

“ ಹೊಸದಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಪದ್ಯ, ನವ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಬರೆದಿದ್ದೀರಾ ? ಡಾ|| ಶಿಶು ಪಾಲರ ಮನೇಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ನೀವೇ ಹಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದರಲ್ಲಾ ? ” ಎಂದೆ.

“ ಅದೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಕತೆ. ಈಗ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದೀನಿ. ಆ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದನ್ನ ಈಗ ಓದಿದರೆ ನನಗೇನಾಕರಿಕೆ ಬರುತ್ತೆ ” ಎಂದರು ಸಣ್ಣಾಚಾರಿಯವರು.

* * * *

ನರದಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದೆ ಡಾ|| ಶಿಶುಪಾಲರಿಗೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದಂತೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಹಲ್ಲಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕೇವು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ದುರ್ಮಾಸನೆ ರಕ್ತಗತವಾಗಿ ದ್ವಾಗ ಆ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದ. ಹಲ್ಲು ಕಿತ್ತು, ಬಾಯಿ ಶುಭ್ರವಾಗಿ, ರಕ್ತದ ಹೊಲಸು ಹೋದಾಗ ಪದ್ಯ ಬರೆಯುವ ಛಟವೂ ಇಂಗಿಹೋಯ್ತು. ಹೀಗಾಗ ಬಹುದು ಅಂತ ನನಗೂ ಅನುಮಾನ ಇತ್ತು. ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಯಿತು ” ಎಂದರು ಡಾಕ್ಟರು.

ಕುಮಾರ್

ಗೃಹವಿಜ್ಞಾನದ ಪದವೀಧರಿಯು ಬಲು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಗಂಡನಿಗೆ ಮೊದಲೂಟವನ್ನು ಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ. “ ಕಿಟಕಿಲಿಟ್ಟು ‘ಪಾಟ್’ ನಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಬೆಳೆದ ಮುಲ್ಲಂಗಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪಲ್ಯ ಅಂದರೆ ಅಂತ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದಳಂತೆ.

ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಅಗಿಯುತ್ತಾ ಗಂಡ ಅಂದನಂತೆ, “ ಸರೀ ! ಡಿಯರ್ ಆದರೆ ಪಾಟ್ ಸಹಿತ ಯಾಕೆ ಬೇಯಿಸ್ತೆ ? ” ಎಂದು.

ನಮ್ಮೂರಿನ ಕೋಳಿಗಳು

ನಮ್ಮೂರಿನ ಕೋಳಿಗಳು ಜಂಬದ ಕೋಳಿಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಅವಕ್ಕೆ ಸಹಜವಾದ ಹೆಮ್ಮೆಯೂ ಉಂಟು, ನೆಮ್ಮದಿಯೂ ಉಂಟು. ಕಾರಣ, ಊರಿನ ತುಂಬ ಶಾಕಾಹಾರಿಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ಕೆಲವರು ಆಚಾರವಂತರು, ಮತ್ತಿತರರು (ತತ್ತಿ ತಿನ್ನದ) ಅನುಕರಣೀಯರು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೋಳಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ. ಇಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಊರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕೋಳಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಜೋತ್ಪತ್ತಿ-ಸಂಶೋಧನಾಚಾರ್ಯ ಡಾ| ಚಂದ್ರ ಶೇಖರ್ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಅವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ್ದು ನಮ್ಮೂರ ಕೋಳಿಗಳು. ಅವರ ಗಣಿತವೆಲ್ಲ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಇರುವ ಊರುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಇಲ್ಲ, ಕೋಳಿಗಳು ಬಹಳವಿವೆ, ಅದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮೂರಿನವರಿಗೆ ಅದರ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಅಂದರೆ, ನಮ್ಮೂರಿನ ಕೋಳಿಗಳು ಚೊಕ್ಕಟವಿಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಒಳಗಡೆ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಹೊರಗಡೆ ಚೊಕ್ಕಟವಾದ ದಟ್ಟವಾದ ಗರಿಗಳುಳ್ಳವು. ಪುಕ್ಕಗಳು ಬಹಳ ಶುಭ್ರ, ನವಿರು. ರೆಕ್ಕೆ ಪುಕ್ಕ ಬಾಲಗಳನ್ನು ಬಾಚಿ, ಮಾಲೀಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.

ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಗಡಿಯಾರವಿಲ್ಲ, ಬೇಕೂ ಇಲ್ಲ. 'ದೊಡ್ಡ-ಮನೆ'ಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೋಡೆ-ಗಡಿಯಾರವಿದೆ, ಓಡಲೂ ಓಡುತ್ತೆ, ಅದರ ಪೆಂಡ್ಯುಲಂ ಓಲಾಡುತ್ತೆ, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೇ ಕೂಡ ಯಾರಾದರೂ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಗಂಟೆ-ನಿಮಿಷದ ಕೈಗಳಿರಡೂ ಇಲ್ಲ; ಸುಮ್ಮನೆ ಓಡುವ ಗಡಿಯಾರ ಅದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮೂರಿನವರಿಗೆ ಗಡಿಯಾರದ ಅಗತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ, ಜಾವದ ಕೋಳಿ ಗಳಿರುವಾಗ.

ನಮ್ಮೂರ ಕೋಳಿಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜಾವಜಾವಕ್ಕೆ ಕೂಗುತ್ತವೆ. ಜಾವ ಎಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆ-ನಿಮಿಷ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಡಿ, ಈಗ. ಅದು ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನವಶ್ಯಕ. ಜಾವದ ಕೋಳಿಗಳು ಕೂಗತೊಡಗಿದರೆ ನಮ್ಮೂರಿಂದ 'ಜಾವಾ'ದ ವರೆಗೂ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜಾವದ ಕೋಳಿಗಳೂ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಕೂಗೇಕೂಗುತ್ತವೆ. ಹಿಂದೆ ಮೊಗಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೊಗಲ್ ಬಾದಷಾ ಅಜ್ಮೀರಿನ ಮುಲ್ಲಾ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಕೂತದ್ದನ್ನು ಅರ್ಧ ಮೈಲಿಗೊಂದರಂತಿದ್ದ ಡೋಲುಡಂಗುರದ ಮೂಲಕ ಡೆಲ್ಲಿಯವ ರಿಗೂ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿದಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಭೋಜನ ಮುರು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ,

ಹಾಗೇ, ಜಾವದ ಕೋಳಿಗಳು 'ಜಾವಾ'ದವರೆಗೂ ಕೂಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗಿನ ಕಾಲದವರು ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ ಆಪ್ತೆ, ಆದರೆ ಅದು ನಿಜ. ಲಂಡನ್ನಿನ ಬಿಗ್‌ಬೆನ್ನು ಬಡಿದರೇನೇ ಗಂಟೆಗಳಾಗುವುದು ಎಂದು ಈಗಿನ ರೇಡಿಯೋ-ಕೇಳುವ ಮರಿಗಳೆಂದು ಕೊಂಡಿರುವುದು ! ಇದಿಷ್ಟು, ಜಾವದ ಕೋಳಿಯ ಮಾತಿಗೆ ಬಂದುದು.

ನಮ್ಮೂರಿನ ಹೆಂಗೋಳಿಗಳು ಇಡುವ ತತ್ತಿಗಳಷ್ಟು ಮರಿಗಳಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಯಾರಾದರೂ, ಕೋಳಿಸಂಖ್ಯೆ ನೋಡಿ. ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತಷ್ಟು, ಫುಗದಷ್ಟು ತತ್ತಿಗಳು ಇಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ವಾರಕ್ಕೆರಡು ದಿನ ದೊಡ್ಡ ದೊಂದು ಗುಂಡುಬುಟ್ಟಿ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹುಂಮ್ಮಾಸಾಬಿ ಬರುತ್ತಾನೇತಕ್ಕೇ ಎಂದು ನಮ್ಮೂರಿನ ಶಾಕಾಹಾರಿಗಳನೇಕರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವನ ಬುಟ್ಟಿಯ ಮೂತಿ, ಕೈಹಿಡಿಸುವಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಚಿಕ್ಕದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೈ ಇಡುತ್ತಾನೆ, ಏನನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೈ ತೆಗೆಯುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅನೇಕರು ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ವ್ಯಾಪಾರವೆಲ್ಲ ಮನೇ ಹಿಂದುಗಡೆಯಿಂದಲೇ. ಯಾರೋ ಗುಸುಗುಸು ಮಾತಾಡಿ ಏನೋ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸಿ ಕಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹುಂಮ್ಮಾಸಾಬೀ ವ್ಯಾಪಾರ ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಶೋಕಾ ಹೋಟೆಲಿನವರೆಗೂ ಪಸರಿಸುತ್ತೆ ಎಂದು ಪ್ರತೀತಿ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಅತಿಥಿಗಳು ಬೆಳಗ್ಗಿನ ಪಾರಣೆಗೆ ತಿನ್ನುವ ಬಿಳೀ ದೋಸೆಯಂಥದರ ಮೇಲೆ ಎರಡೆರಡು ಹಳದಿ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡುಗಳಂತೆ ಇರುತ್ತವಲ್ಲ. ಅವಕ್ಕೂ ನಮ್ಮೂರಿನ ಕೋಳಿಸಂಖ್ಯೆಯ ಪರಿಮಿತಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯಂತೆ !

ನಮ್ಮೂರಿನ ಕೋಳಿಗಳು ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದವು. ಸೀರೆಗಳು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬಣ್ಣದ ವಿರುತ್ತವೋ ಅಷ್ಟು ಬಣ್ಣಗಳೂ, ಮಿಶ್ರಗಳೂ, ನಮ್ಮ ಕೋಳಿಗರಿಗಳಿಗಿವೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ನರ್ಸ್‌ಗಳ ಬಿಳಿ ಸೀರೆಗಳಂತೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಬಿಳುಪಿನ ಕೋಳಿಗಳೂ ಇವೆ, ಕಪ್ಪು ಕೋಳಿಗಳೂ ಇವೆ. ಒಂದೇ ಕೋಳಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಬಣ್ಣದ ಕೋಳಿಗಳಾಗುವ ಬಿಳಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳಿರುತ್ತವೆ ; ಮೊಟ್ಟೆ ಬೆಳಗಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ದ್ವಿಜೋ ತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದೆಲ್ಲವೂ ಬಿಳಿ ಎನ್ನಲಾಗದು.

ನಮ್ಮೂರಿನವರೆಲ್ಲ ಶಾಕಾಹಾರಿಗಳು ಎಂದು ಮೇಲೆಯೇ ಹೇಳಿದೆಯಷ್ಟೆ. ಹುಂಮ್ಮಾಸಾಬಿಯ ತತ್ತೀವ್ಯಾಪಾರವೆಲ್ಲ ಮನೇ-ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತಷ್ಟೆ. ಹೀಗಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮೂರು ಕೋಳಿಗಳಿಗೆ ನಂದಗೋಕುಲ ಎಂದಂತಾಯಿತು. ಅದು ಹೌದೇಹೌದು ಎಂದು ಮನದಟ್ಟಾದುದು ಹೀಗೆ :

ನಮ್ಮೂರ ಪಕ್ಕದ ಊರಾದ ಉಸ್ಮಾನ್‌ಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ನೋಡಿದರೆ—ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೋಳಿಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ !

— ದೂಸು